

**INFORMATIE- EN
DOCUMENTATIECENTRUM**

Lees de [folder](#) van de bibliotheek voor de uitleenvoorwaarden, tarieven en openingstijden
infodoc@pharos.nl
030-2349807

Literatuurlijst meisjesbesnijdenis

INTERNATIONAAL :

Europa / Noord-Amerika / Australië / Nieuw-Zeeland

2010

The Dutch approach to female genital mutilation in view of the ECHR: the time for change has come / R. Kool. - In: Utrecht Law Review; volume 6 nr 1 (Jan. 2010), p. 51-61 p.

Downloaden:

<http://www.utrechtlawreview.org/publish/articles/000118/article.pdf>

Plaatscode: TA 6645

Ending female genital mutilation to promote the achievement of the millennium development goals. - Brussels : Amnesty International, 2010. - [4 p.]. - Downloaden: www.amnesty-eu.org/static/documents/2010/FGMCampDigest.pdf

Plaatscode: BR 1147

Group Backs Ritual 'Nick' as Female Circumcision Option / P. Belluck. - In: The New York Times; (3 May 2010), p. [3 p.]

Downloaden:

www.nytimes.com/2010/05/07/health/policy/07cuts.html?ref=health

Samenvatting:

De American Academy of Pediatrics (de overkoepelende kinderartsenorganisatie in de Verenigde Staten) kwam in april 2010 met een omstreden advies om een 'een prikje in de clitoris' toe te staan, als daarmee een meer ingrijpende vorm in het land van herkomst kon worden voorkomen. Zie ook: BR 1152, TA 6730, TA 6732.

Plaatscode: TA 6731

Has a US pediatrics group condoned genital cutting? / B. Luscombe. - In: Time; (11 May 2010), p. [4 p.]. - Special Commentary on the Issue of Reinfibulation, International Journal of Gynecology and Obstetrics, Vol. 109, pp. 97-99. - Downloaden:

www.time.com/time/health/article/0,8599,1988434,00.html

Samenvatting:

De American Academy of Pediatrics (de overkoepelende kinderartsenorganisatie in de Verenigde Staten) kwam in april 2010 met een omstreden advies om een 'een prikje in de clitoris' toe te staan, als daarmee een meer ingrijpende vorm in Het land van herkomst kon worden voorkomen. Zie ook: BR 1152, TA 6730, TA 6731.

Plaatscode: TA 6732

Policy statement: ritual genital cutting of female minors: abstract. - In: Pediatrics; (2010), p. 1088-1093. - Downloaden:

<http://pediatrics.aappublications.org/cgi/reprint/peds.2010-0187v1>

inmiddels weer ingetrokken: www.aap.org/advocacy/releases/fgc-may27-2010.htm)

Samenvatting:

Beleidsstandpunt van 'The American Academy of Pediatrics' (AAP), inmiddels weer ingetrokken op 27 mei 2010

[\[www.aap.org/advocacy/releases/fgc-may27-2010.htm\]](http://www.aap.org/advocacy/releases/fgc-may27-2010.htm)["This policy statement is less absolute in opposition to FGM than the AAP's

previous 1998 position, particularly restricting opposition now only to "harmful forms of FGC [female genital cutting]". De American Academy of Pediatrics (de overkoepelende kinderartsenorganisatie in de Verenigde Staten) kwam in april 2010 met een omstreden advies om een 'een prikje in de clitoris' toe te staan, als daarmee een meer ingrijpende vorm in het land van herkomst kon worden voorkomen. Dit leidde wereldwijd tot scherpe reacties. De WHO, UNFPA, UNICEF and UNIFEM hebben de AAP opgeroepen haar beleid te herzien (zie 'Joint Response by UN Agencies to a Policy Statement on Ritual Genital Cutting of Female Minors from the American Academy of Pediatrics', plaatscode: BR 1152). Zie ook: TA 6731, TA 6732.
Plaatscode: TA 6730

Uniting Europe and Africa to fight Female Genital Mutilation: report of the international conference. - The Hague : Ministry of Health, Welfare and Sport, 2010. - 22 p. - Downloaden:
www.tegenvrouwenbesnijdenis.nl/content/upload/doc/Vgvrapport.pdf
Plaatscode: BR 1142

Versluierde pijn: 'Soms droom ik erover, dan ben ik echt boos en heb ik trillingen' / E. Vloeberghs. - In: Phaxx; volume 17 nr 1 (2010), p. 9-11
Samenvatting:
Over de psychische, sociale, en relationele gevolgen van meisjesbesnijdenis is nog weinig bekend. Onderzoekers van Pharos, Centrum '45 en Koninklijk Instituut voor de Tropen deden in samenwerking met de Federatie Somalische Associaties Nederland (FSAN) onderzoek naar ervaringen van vrouwen in Nederland met hun besnijdenis en de gevolgen daarvan.
Plaatscode: TA 6669

2009

Begeleidende brief B&A-rapport Vrouwelijke Genitale Verminking VGV Kamerstuk, 26 januari 2009 / J. Bussemaker. - [s.l.] : Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2009. - 2 p.

Samenvatting:

Begeleidende brief aan de Tweede Kamer door staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, inzake het B&A-rapport Vrouwelijk Genitale Verminking (plaatscode: BR 948). Staatssecretaris Jet Bussemaker beschrijft hoe zij de komende tijd aan het werk gaat om VGV te bestrijden.
Plaatscode: BR 949

"Besnijdenis niet ver van borstvergroting" / A. Schulte. - In: Parool; (10 februari 2009)

Samenvatting:

Er is minder verschil tussen vrouwenbesnijdenis en borstvergroting dan veel mensen denken. En met 'cultuur' valt niet ieder ongewenst verschijnsel te verklaren. Aldus Sawitri Saharso, universitair hoofddocent aan de VU en sinds kort hoogleraar intercultureel bestuur aan de Universiteit van Twente.
Plaatscode: TA 6386

Circumcision and human rights / ed. G.C. Denniston, F.M. Hodges, M.F. Milos ... [et al.]. - Secaucus : Springer, 2009. - 273 p. : foto's; fig.; tab. - ISBN 9781402091667

Samenvatting:

Bundel met bijdragen van diverse professionals. Inhoud: Delusional psychologies of circumcision and civilization / David B. Chamberlain; Reconsidering 'Best interests': male circumcision and the rights of the child / Marie Fox, Michael Thomson; Cultural relativism at home and abroad: an American antropologist confronts the genital modification of children / Zachary Androus; Medical interventions on women's genitals: historical texts and contemporary discourse / Noel Gazzano; 1996-2005 - Ten years of Merka's alternative ritual in Somalia: from "Sunna Gudnìn" to "Gudnìn Usùb" (the new rite) / Mana Sultan Abdurahman Ali Issah, Pia Grassivar Gallo; The ritual use of herbs for female genital modifications (FGMo) in Africa / Pia Grassivaro Gallo, Debora Moro, Miriam Manganoni; Variations in penile anatomy and their contribution to medical mischief / Ken McGrath; The normal, natural penis and the effects of circumcision / James L. Snyder; Conservative management of foreskin conditions / John Dalton; Methicillin-resistant Staphylococcus aureus: an emerging risk for circumcised boys / George Hill; Fitting in and getting off: elective adult male circumcision in the United States and Britain / Zachary Androus; NORM-UK / David Smith; Real men: foreskin cutting and male identity in the Phillipines / Leonard B. Glick; Fillipino male experience of ritual circumcision: perspectives and insights for Phillipine-based anti-circumcision advocacy / Romeo B. Lee; Traditional male circumcision in West Timor, Indonesia: practices, myths, and their impact on the spread of HIV and gender relation / Primus Lake; Circumcision: if it isn't ethical, can it be spiritual? / Miriam Pollack; Garbage in, garbage out: coding, reporting, and analyzing circumcision data in the United States / Georganne Chapin; A treatise from the trenches: why are circumcision lawsuits so hard to win? / J. Steven Svoboda; Winning and losing on the circuit / David J. Llewellyn; The MGM bill: a legislative strategy for protecting US boys from circumcision / Matthew Hess; Circumcision in European Countries: review of the possible annual number of laws and regulations and of economic aspects / Yngve Hofvander; "That thing": portrayal of the foreskin and circumcision in popular media / Hugh Young; Limbic imprint / Elena Tonetti-Vladimirova; Two poems / Suzanne Arms.

Plaatscode: 12D43

Consequences of female genital mutilation on maternal and perinatal health: results of the "ExH, Excision et Handicap" survey on women resident in France: long abstract / A. Andro, M. Lesclingand, E.

Cambois. - Downloaden: www.princeton.edu

Plaatscode: TA 6389

Discrimination of certain ethnic groups?: ethical aspects of implementing FGM legislation in Sweden / S. Johnsdotter. - Malmö : Malmö University, 2009. - 64 p. - Paper Faculty of Health and Society, Malmö University. - ISBN 9789171042262

Plaatscode: BR 997

Effectiveness of interventions designed to reduce the prevalence of female genital mutilation/cutting: report from Kunnskapssenteret (Knowledge Centre for the Health Services) No 25-2009: systematic review / E. Denison, R.C. Berg, A. Fretheim. - Oslo : Norwegian Knowledge Centre for the Health Services, 2009. - 183 p. : tab.; fig. - ISBN 9788281213005 Downloaden:

<http://www.kunnskapssenteret.no/Publikasjoner/7567.cms?threepage=1>

Plaatscode: 12E71

Effects of female genital mutilation on birth outcomes in Switzerland / S. Wuest, L. Raio, D. Wyssmueller ... [et al.]. - In: An International Journal of Obstetrics and Gynaecology; volume 116 nr 9 (2009), p. 1204-1209
Plaatscode: TA 6524

Empathy and rage: female genital mutilation in African literature / ed. T. Levin, A.H. Asaah, E. Bekers ... [et al.]. - Banbury : Ayebia Clarke Publishing, 2009. - 218 p. - ISBN 9780955507846

Samenvatting:

Inhoud: Assaults on female genitalia: activists, authors, and the arts / T. Levin; EMPATHIZERS: From women's rite to human rights issue: literary explorations of female genital excision since 'Facing Mount Kenya' (1938) / E. Bekers; Oppositional approaches to fgm in African literature / S. Bishop; Going home again: Diaspora, fgm, and kinship in 'Warrior Marks' / T.L. Cage; "Mother" as a verb: the Erotic, Audre Lorde, and fgm / J. Browdy de Hernandez; ENRAGED: Female genital mutilation: ambivalence, indictment and commitment in Sub-Saharan African fiction / A.H. Asaah; The Anti-FGM novel in public education: an example from Ghana / A.V. Adams; What Is wrong with Mariam? Gloria Naylor's infibulated Jew / T. Levin; Somali womanhood: A re-visioning / M. Sarkis; ENGAGED: Excision and African literature: An activist annotated bibliographical excursion / P. Herzberger-Fofana; Who's afraid of female sexuality? / M. Mathai; 'Tränen im Sand/Desert Tears' (Excerpts) / N. Abdi and L.G. Linder.

Plaatscode: 12A63

Female asylum-seekers and refugees in France / J. Freedman. - Paris : UNHCR Paris, 2009. - 71 p. : tab.

Plaatscode: 12E37

Female Genital Mutilation (FGM): factsheet. - London : Government Equalities Office, Department of Health, 2009. - 6 p.

Plaatscode: BR 1003

The FGM legislation implemented: experiences from Sweden / S. Johnsdotter. - Paper Malmö University, January 2009. - Downloaden:

www.uv.es/CEFD/17/Johnsdotter.pdf

Plaatscode: TA 6398

Female genital mutilation of women in West Africa: report. - Oslo : Landinfo, Country of Origin Information Centre, 2009. - 29 p.

Plaatscode: BR 983

Global consultation on female genital mutilation / cutting: technical report. - New York : United Nations Population Fund (UNFPA), 2009. - 95 p. - ISBN 9780897149013

Plaatscode: 12E61

Guidance note on refugee claims relating to female genital mutilation. - Geneva : United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 2009. - [16 p.]. ; [3 p.]

Plaatscode: BR 971 / BR 1002

Mädchenbeschneidung: konkrete Prävention in der Schweiz: ein Artikel für alle, die gefährdete Kinder Betroffene betreuen / F. Jäger, P.

Hohlfeld. - In: Schweiz Med Forum; volume 9 nr 26/27 (2009), p. 473-479 p.

Downloaden: http://www.medicalforum.ch/pdf/pdf_d/2009/2009-26/2009-26-326.PDF

Plaatscode: TA 6648

Medical interventions on women's genitals: historical texts and contemporary discourse / N. Gazanno. - In: Circumcision and human rights / ed. G.C. Denniston, F.M. Hodges, M.F. Milos ... [et al.]. - Secaucus : Springer, 2009. - 273 p. : foto's; fig.; tab. - ISBN 9781402091667

Samenvatting:

Analyse van Italiaanse medische tijdschriften uit de 19e eeuw waarin chirurgische ingrepen aan de vrouwelijke geslachtsdelen werden gezien als oplossing voor tal van kwalen. Deze analyse biedt inzicht in het huidige debat in de Italiaanse biomedische milieu - over de definitie van medische beroepen in relatie tot lichamelijke ingrepen en over de rol van de dokter in de Italiaanse samenleving.

Plaatscode: TA 6381

Meisjesbesnijdenis dient nooit te worden getolereerd! / M. van Berkum, M. Exterkate, Z. Naleie. - In: Nederlands Juristenblad; volume 84 nr 5 (6 feb. 2009), p. 319-320

Samenvatting:

Reactie op het artikel 'Dient meisjesbesnijdenis op culturele gronden te worden getolereerd?' (plaatscode: TA 6323) waarin betoogd wordt dat de praktijk van symbolische meisjesbesnijdenis of 'Sunna light' moet worden getolereerd, omdat het belang van culturele vrijheid in dit geval het belang van de vrijheden van de meisjes overstijgt. Zie ook: 'toelaten van symbolische meisjesbesnijdenis: een slechte teken' (plaatscode: TA 6390), 'Reactie op het artikel van Wouter Limborgh, 'Dient meisjesbesnijdenis op culurele gronden te worden getolereerd?', NJB 2008, 1970' (plaatscode: TA 6392), en de reactie van Wouter Limborgh op deze kritische reacties: 'Naschrift' (plaatscode: TA 6393).

Plaatscode: TA 6391

Meisjesbesnijdenis, strafbare schending van mensenrechten / F. de Vries. - In: Tijdschrift Kindermishandeling; volume 2 nr 1 (maart 2009), p. 16-17

Samenvatting:

Al bestaat er in Nederland geen expliciete bepaling over de strafbaarheid van meisjesbesnijdenis, dat wil geenszins zeggen dat de ingreep toegestaan zou zijn. Integendeel: verschillende wetten en juridische verdragen laten er geen misverstand over bestaan dat het om een strafbare vorm van (kinder)mishandeling gaat.

Plaatscode: TA 6400

Meisjesbesnijdenis urgent houden: combinatie preventie en repressie werkt goed / D. Ploeger. - In: Phaxx; volume 16 nr 2 (2009), p. 5-8

Plaatscode: TA 6472

Migration and health: challenges and trends / Bj.-I. Larsen. - Oslo : Directorate of Health, 2009. - 94 p. - ISBN 9788280811509

Plaatscode: 12A62

'My sis will be safe': film over het taboe en de gevolgen van meisjesbesnijdenis / F. de Vries. - In: Tijdschrift Kindermishandeling; volume 2 nr 1 (maart 2009), p. 18-21

een slechte teken' (plaatscode: TA 6390), 'Meisjesbesnijdenis dient nooit te worden getolereerd!' (plaatscode: TA 6391), 'Reactie op het artikel van Wouter Limborgh, 'Dient meisjesbesnijdenis op culturele gronden te worden getolereerd?', NJB 2008, 1970' (plaatscode: TA 6392).

Plaatscode: TA 6393

'Never my daughters': a qualitative study regarding attitude change toward female genital cutting among Ethiopian and Eritrean families in Sweden / S. Johnsdotter, K. Moussa, A. Carlbom ... [at al.]. - In: Health Care for Women International; volume 30 nr 1/2 (2009), p. 114-133
Plaatscode: TA 6404

Niet alleen voorlichten maar ook straffen: veroordeling vgv heeft afschrikkende werking / A. Verhulst. - In: Phaxx; volume 16 nr 2 (2009), p. 9

Plaatscode: TA 6473

Opbrengsten pilotprojecten VGV: eindrapport procesevaluatie preventieprojecten meisjesbesnijdenis / A.E. van Burik, A.M. Persoon. - Woerden : Van Montfoort, 2009. - 59 p. : tab.

Plaatscode: 12E28

Opvolging geven aan meldingen van VGV, Kamerstuk II 2007/08, 28345, nr. 651, 6 februari 2009 / A.E. van Burik, A.D. Gerritsen, C.P. Ramos. - Woerden : Adviesbureau Van Montfoort, 2008. - 28 p.

[Samenvatting:](#)

In deze beleidsbrief schrijven Staatssecretaris Bussemaker en minister Rouvoet (Jeugd en Gezin), mede namens de minister van Justitie, in hun reactie aan de Tweede Kamer op het onderzoek: 'Als reactie hierop hebben wij, samen met de betrokken (koepel)organisaties, een aantal acties in gang gezet om zorgvuldige afhandeling bij meldingen te bevorderen. Deze acties moeten leiden tot het daadwerkelijk beschermen van meisjes, waar mogelijk door kinderbeschermingsmaatregelen en aangiften van VGV en de mogelijke vervolging van betrokken personen, waaronder ouders en besnijdsters.' Zie ook: Resultaten analyse meldingen VGV: een onderzoek naar de kenmerken en de afhandeling van adviesvragen en meldingen vrouwelijke genitale verminking binnengekomen bij het AMK en de Raad voor Kinderbescherming (plaatscode: BR 979).

Plaatscode: BR 980

'Over drie jaar is Nederland vrij van meisjesbesnijdenis': Afrikaanse zelforganisaties pakken vrouwelijke genitale verminking zelf aan / D. van der Wiele. - In: Contrast; volume 16 nr 3 (maart 2009), p. 31-33

[Samenvatting:](#)

'Overheidsbeleid rondom vrouwelijke genitale verminking is grote energieverpilling', zegt Alem Desta, projectmanager bij Vluchtelingenorganisaties Nederland (VON). Afrikaanse zelforganisaties pakken meisjesbesnijdenis in Nederland zelf al aan. Ze voorspelt: over drie jaar worden in Nederland wonende meisjes niet meer besneden.

Plaatscode: TA 6405

Overview of legislation in the European Union to address female genital mutilation, challenges and recommendations for the implementation of laws : expert paper prepared by Els Leye and Alexia Sabbe / E. Leye,

A. Sabbe. - Addis Ababa : United Nations Division for the Advancement of Women (DAW), 2009. - 11 p.
Plaatscode: BR 965

Prevention and enforcement of female genital mutilation legislation in Spain: some proposals on penal law, asylum law and protocols of prevention: Spanish national report / J. García-Añón. - Valencia : José García-Añón, 2009. - 51 p. : fig. - EC Daphne project. - ISBN 9788469269329
Plaatscode: 12F15

Programme of action for the elimination of female genital mutilation, integrated in the III Citizenship and Gender-Nacional Plan (2007 - 2010) / J.C. Concolato. - Lisbon : Associação Para Planeamento da Família (APF), 2009. - 47 p. : tab. - ISBN 9789728291273
Plaatscode: 12F8

Psychological, social and sexual consequences of female genital mutilation/cutting (FGM/C): a systematic review of quantitative studies: report from Kunnskapssenteret (Norwegian Knowledge Centre for the Health Services) No 13-2010 systematic review. - Oslo : Norwegian Knowledge Centre for the Health Services, 2010. - 77 p. - Downloaden: www.kunnskapssenteret.no - ISBN 9788281213500
Plaatscode: BR 1154

Het raadsel van de Marokkaanse besnijdenis: de eerste Nederlandse vervolging treft geen ouders uit de bekende risicolanden / Sh. Kamerman. - In: NRC Handelsblad; (14 februari 2009), p. 2
Plaatscode: TA 6385

A ray of light in the FGM darkness. - In: Midwives Magazine; (21 juli 2009), p. 40-41
Plaatscode: TA 6520

Reactie op het artikel van Wouter Limborgh, 'Dient meisjesbesnijdenis op culturele gronden te worden getolereerd?', NJB 2008, 1970 / K. Bleeker. - In: Nederlands Juristenblad; volume 84 nr 5 (6 feb. 2009), p. 321

Samenvatting:

Reactie op het artikel 'Dient meisjesbesnijdenis op culturele gronden te worden getolereerd?' (plaatscode: TA 6323) waarin betoogd wordt dat de praktijk van symbolische meisjesbesnijdenis of 'Sunna light' moet worden getolereerd, omdat het belang van culturele vrijheid in dit geval het belang van de vrijheden van de meisjes overstijgt. Zie ook: 'Het toelaten van symbolische meisjesbesnijdenis: een slechte teken' (plaatscode: TA 6390), 'Meisjesbesnijdenis dient nooit te worden getolereerd!' (plaatscode: TA 6391), en de reactie van Wouter Limborgh op deze kritische reacties: 'Naschrift' (plaatscode: TA 6393).
Plaatscode: TA 6392

Rechtsbijstand en medische problematiek in het vreemdelingenbeleid. - Den Haag : DG Wetgeving, Internationale Aangelegenheden, Vreemdelingenzaken, 2009. - [15] p. - Kenmerk: 4231009/MvB/FH/cb
Samenvatting:

Vrouwenbesnijdenis: Albayrak wil dat bij een asielaanvraag op grond van vrouwenbesnijdenis straks een vrijwillige verklaring wordt gevraagd waarin een arts aangeeft dat er geen genitale verminking heeft plaatsgevonden. Na vijf jaar wordt hier nogmaals om gevraagd.

Albayrak verwacht dat hiermee mogelijk misbruik van asiel wordt tegengegaan. Ook moet de verklaring een preventieve werking hebben tegen genitale verminking. (Zie ook: 'Het nieuwe zorgsysteem asielzoekers: brief Pharos aan de leden van de vaste kamercommissie aan Justitie'. plaatscode: BR 998). In de nieuwe asielprocedure moet meer rekening worden gehouden met de medische problemen van asielzoekers. Ook wil staatssecretaris Albayrak dat een asielzoeker voortaan tijdens de hele procedure door dezelfde advocaat wordt bijgestaan. Dit schrijft staatssecretaris Albayrak (Justitie) in een brief aan de Tweede Kamer.
Plaatscode: BR 999

Report on: genital mutilation of Southern Kurdistan (Iraq) / G. Ciyar. - Stockholm : EuroKurd Human Rights, 2009. - 22 p. : foto's ; tab.
Plaatscode: BR 963

Responding to female genital mutilation in Europe: striking the right balance between prosecution and prevention / E. Leye, A. Sabbe. - Ghent : International Centre for Reproductive Health (ICRH), 2009. - 75 p. : tab. - EC Daphne project. - ISBN 9789078128007
Plaatscode: 12F14

Safer lives: changed lives: a shared approach to tackling violence against women in Scotland / R.R. Donnelley. - Edinburgh : The Scottish Government, 2009. - 25 p. - ISBN 9780755990122
Plaatscode: BR 1015

Sexual rituals among ethnic minorities in the Netherlands / I. Shiripinda. - In: Exchange on HIV/AIDS, sexuality and gender; nr 2 (2009), p. 8-10
Downloaden:
www.kit.nl/net/KIT_Publicaties_output/ShowFile2.aspx?e=1571
Plaatscode: TA 6729

Sharia in Nederland: besneden moslima overleeft terreur om dochters / N. Makdoembaks. - Amstelveen : Het Tribunaal, 2009. - 116 p. - ISBN 9789490172015
Samenvatting:
De auteur, onderzoeker, publicist en voormalig huisarts, stelt vast dat een deel van de voorstellen van de overheid voor de aanpak van vgv verdacht veel lijken op sharia wetgeving.
Plaatscode: 12D65

Het toelaten van symbolische meisjesbesnijdenis: een slechte teken / W.M.E. Thomassen, R. Holtmaat, A. van Duin. - In: Nederlands Juristenblad; volume 84 nr 5 (6 feb. 2009), p. 317-319
Samenvatting:
Reactie op het artikel 'Dient meisjesbesnijdenis op culturele gronden te worden getolereerd?' (plaatscode: TA 6323) waarin betoogd wordt dat de praktijk van symbolische meisjesbesnijdenis of 'Sunna light' moet worden getolereerd, omdat het belang van culturele vrijheid in dit geval het belang van de vrijheden van de meisjes overstijgt. Zie ook: 'Meisjesbesnijdenis dient nooit te worden getolereerd!' (plaatscode: TA 6391), 'Reactie op het artikel van Wouter Limborgh, 'Dient meisjesbesnijdenis op culerele gronden te worden getolereerd?', NJB 2008, 1970' (plaatscode: TA 6392), en de reactie van Wouter Limborgh op deze kritische reacties: 'Naschrift' (plaatscode: TA 6393).
Plaatscode: TA 6390

Together we can end violence against women and girls: a consultation paper. - London : Home Office, 2009. - 48 p. - ISBN 9781847268822
Plaatscode: BR 1016

UK fails to halt female genital mutilation: girls are still at risk this Christmas as 'cutters' are flown in from abroad to perform the illegal procedure here / N. Lakhani. - In: The Independent; (20 12 2009), p. [2 p.]
Plaatscode: TA 6628

Versluierde pijn: een onderzoek in Nederland naar de psychische, sociale en relationele gevolgen van meisjesbesnijdenis / E. Vloeberghs, J. Knipscheer, A. van der Kwaak ... [et al.]. - Utrecht : Stichting Pharos, 2010. - 118 p. : tab. - ISBN 9789075955729
Plaatscode: 12F23

Versluierde pijn: 'Soms droom ik erover, dan ben ik echt boos en heb ik trillingen' / E. Vloeberghs. - In: Phaxx; volume 17 nr 1 (2010), p. 9-11
Samenvatting:
Over de psychische, sociale, en relationele gevolgen van meisjesbesnijdenis is nog weinig bekend. Onderzoekers van Pharos, Centrum '45 en Koninklijk Instituut voor de Tropen deden in samenwerking met de Federatie Somalische Associaties Nederland (FSAN) onderzoek naar ervaringen van vrouwen in Nederland met hun besnijdenis en de gevolgen daarvan.
Plaatscode: TA 6669

Zero Tolerance to FGM: verslag conferentie 6 februari 2010: "De impact van vrouwelijke genitale verminking op vrouwen, mannen, gezinnen en gemeenschappen". - Rotterdam. / voorw. H. Salvatore, Y. Heygele. - Rotterdam : Stichting Vluchtelingen Organisaties Rijnmond (SVOR), 2010. - 51 p
Samenvatting:

Zero Tolerance Dag, voluit 'Zero Tolerance to FGM' (female genital mutilation, vrouwenbesnijdenis, VGV), valt op 6 februari. Het doel van deze dag is bij te dragen aan uitbanning van vrouwenbesnijdenis in elke vorm en in alle landen waar het voorkomt. De eerste keer dat deze dag in Nederland herdacht werd, was in 2004. Tijdens de conferentie van 2010 die in Rotterdam plaatsvond werd een onderzoeksrapport gepresenteerd ten overstaan van een paar honderd aanwezigen waaronder vrouwen uit de gemeenschappen, afgevaardigden van het ministerie van VWS, imams en zorgverleners alsook vanuit de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO). Het rapport 'Versluierde Pijn' betreft een onderzoek naar de psychische, sociale en relationele gevolgen van meisjesbesnijdenis onder vrouwen in Nederland wonend maar geboren in Soedan, Somalië, Sierra Leone, Eritrea en Ethiopie. Volgens dit onderzoek heeft een op zes van de vrouwen traumagerelateerde klachten als gevolg van de besnijdenis of de eerste coitus. Een derde van de vrouwen bleek depressieve klachten te hebben - die overigens niet alleen te maken hebben met het feit dat ze een besnijdenis ondergingen maar ook met hun levensomstandigheden (hebben van arbeid, taalvaardigheid, coping). Het rapport is verkrijgbaar via Pharos.
Plaatscode: 12F73

2008

Action plan for combating female genital mutilation: action plan 2008-2011. - Oslo : Norwegian Ministries, 2008. - 31 p.

Plaatscode: BR 948

Een druppeltje bloed: buig vrouwenbesnijdenis om in onschuldige, symbolische traditie / J.H. Mulder. - In: Medisch Contact; volume 63 nr 21 (23 mei 2008), p. 912-913

Plaatscode: TA 6159

[Samenvatting:](#)

Bijlage: brieven in reactie d.d. 4 juli 2008, Medisch Contact jrg. 63, nr. 27, p. 1186, waaronder de inzending van M. van Berkum, M. van den Muijsenbergh, Z. Naleie.

Eliminating female genital mutilation: an interagency statement: OHCR, UNAIDS, UNDP, UNECA, UNESCO, UNFPA, UNCHR, UNIFEM, WHO. - Geneva : World Health Organization (WHO), 2008. - 41 p. ISBN 9789241596442

Plaatscode: 12B44

[Samenvatting:](#)

1^e herziening / actualisering vormen van VGV / FGM sinds 1997.

Female genital mutilation and its prevention: a challenge for paediatricians / F. Jaeger, M. Caflisch, P. Hohlfeld. - In: European Journal of Pediatrics; (25 april 2008)

Plaatscode: TA 6182

Female genital mutilation: a study of health services and legislation in some countries of the European Union / E. Leye. - Ghent : International Centre for Reproductive Health (ICRH), 2008. - 183 p. - Thesis Department of Comparative Sciences of Culture, Ghent University. - Met een Nederlandse samenvatting. - ISBN 9789038212197

[Samenvatting:](#)

De algemene doelstelling van dit proefschrift is na te gaan wat de antwoorden zijn die geformuleerd werden op wettelijk vlak en in de gezondheidszorg ten aanzien van de problemen die vgv stelt binnen enkele landen van de Europese Unie. Europese landen hebben vaak geen goed antwoord op de dilemma's, ethische vragen en praktische problemen rondom vrouwenbesnijdenis. Voorgesteld wordt een 'Europees kenniscentrum voor schadelijke traditionele praktijken' op te richten zodat de problematiek rond vrouwenbesnijdenis in Europa beter onderzocht en begrepen kan worden.

Plaatscode: 12B27

Female genital mutilation (FGM): country of origin information report. - London : Home Office, UK Border Agency, 2008. - 68 p.

Plaatscode: 12C44

Female genital mutilation/cutting: data and trends / Ch. Feldman-Jacobs, D. Clifton. - Washington : Population Reference Bureau (PRB), 2008. - 9 p.

Plaatscode: BR 941

Female genital mutilation: exploring strategies for ending ritualized torture: shaming, blaming and utilizing the convention against torture / P.A. Broussard. - In: Duke Journal of Gender Law & Policy; volume 15 nr 1 (2008), p. 19-47

Plaatscode: TA 6254

Female genital cutting in the past and today: Special Issue / hoofdred. M. Similà, M. Tiilikainen, J. Johansson ... [et al.]. - Helsinki : ETMU,

2008. - 98 p. - (1796-6582). - Themanummer Finnish Journal of Ethnicity and Migration 3 (2008) 2 (De afzonderlijke bijdragen zijn ook als artikel ingevoerd)

Plaatscode: 12C72

Female genital mutilation: knowledge, attitudes and practices of Flemish gynaecologists / E. Leye, I. Ysebaert, J. Deblonde ... [et al.]. - In: The European Journal of Contraception and Reproductive Health Care; volume 13 nr 2 (June 2008), p. 182-190

[Samenvatting:](#)

Onderzoek naar de kennis over meisjesbesnijdenis onder Vlaamse gynaecologen. Hen is ook gevraagd naar hun ervaringen met meisjesbesnijdenis.

Plaatscode: TA 6170

Female genital mutilation: report by the secretariat. - Geneva : WHO, 2008. - 5 p.

[Samenvatting:](#)

Verslag van de WHO executive board over de stand van zaken m.b.t. doelen en resultaten t.a.v. de bestrijding van fgm.

Plaatscode: BR 876

Female Genital Mutilation: resolution on FGM (agenda item 11.8): 61st World Health Assembly, Palais des Nation, Geneva, 24 May 2008.. - Geneva : World Health Assembly, UN, 2008. - 3 p.

Plaatscode: BR 906

Grenzen aan de esthetische genitale chirurgie bij vrouwen: standpunt van de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC) Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) Nederlandse Vereniging voor Esthetische Plastische Chirurgie (NVEPC) / J.J. Hage, R.B. Karim, B. van der Lei ... [et al.]. - Utrecht : Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC), 2008. - 7 p. - Bij deze uitgave hoort een Praktijkkartaar

[Samenvatting:](#)

Deze meldcode staat ook vermeld in de brochure Vrouwelijke genitale verminking (BR 880). Zie ook: Standpunt vrouwen- en meisjesbesnijdenis (NVPC)(BR 911), 'KNOV-standpunt over Vrouwenbesnijdenis', plaatscode: BR 806, en 'Standpunt vrouwenbesnijdenis; no. 12' van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), plaatscode: TA 5156 (dit standpunt staat ook op website: www.nvog.nl), en het bulletin Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV), de herziening van het bulletin dat de inspectie in 1994 heeft gepubliceerd. In dit bulletin treft u uitleg aan over wat VGV is, welke vormen van VGV er zijn en wat de gevolgen kunnen zijn. Tevens vermeldt de inspectie in dit bulletin de relevante wetgeving en veldnormen en gaat zij nader in op de bestaande meldcodes (BR 880).

Plaatscode: BR 912

Hidden violence is a silent rape: prevention of sexual & gender-based violence against refugees & asylum seekers in Europe: a participatory approach report / I. Keygnaert, R. Wilson, K. Dedoncker ... [et al.]. - Ghent : International Centre for Reproductive Health (ICRH), 2008. - 169 p. - ISBN 9789038213279

Plaatscode: 12D3

Inventarisatie aanpak vrouwelijke genitale verminking in drie Europese landen: een on-sight onderzoek naar de aanpak van vrouwelijke

genitale verminking in Frankrijk, Zweden en Duitsland. - Utrecht : Pharos, 2008. - 44 p.

[Samenvatting:](#)

Verslag van uitgebreid onderzoek gedaan naar de situatie van vgv in Zweden, Frankrijk en Duitsland. Zie ook: Vrouwelijke genitale verminking in Europa: overzicht en overwegingen (plaatscode: BR 929).

Plaatscode: BR 889

Ireland's National Plan of Action to address female genital mutilation. - Dublin : Daphne, 2008. - [23 p.]

Plaatscode: BR 950

Jaarbericht Kinderrechten 2008: kinderrechten in Nederland / M. Simons. - Voorburg ; Amsterdam : Unicef ; Defence for Children International Nederland, 2008. - 19 p.

[Samenvatting:](#)

In dit rapport van Unicef Nederland en Defence for Children International Nederland (DCI) wordt gepleit voor meer toepassing van het VN- Kinderrechtenverdrag in Nederland en een officiële Kinderombudsman die structureel kan waken over de rechten van kinderen en een spreekbuis voor hen kan zijn. Kinderen moeten in Nederland niet alleen langer wachten op een (medische) behandeling; steeds meer kinderen zijn het slachtoffer van geweld, of worden onnodig van hun ouders gescheiden. Ook is meisjesbesnijdenis nog altijd een te veel voorkomend probleem. De erkenning dat kinderen rechten hebben, moet nog meer juridisch, politiek en pedagogisch vertaald worden.

Plaatscode: BR 871

Jongens wel, meisjes niet: wetgever en artsen discrimineren bij besnijdenissen / R.B. Karim, J.J. Hage. - In: Medisch Contact; volume 63 nr 38 (19 Sept. 2008), p. 1536-1540

Plaatscode: TA 6276

Karawane der hoffnung: mit dem islam gegen den schmerz und das schweigen / R. Nehberg, A. Weber. - München : Piper, 2008. - 394 p. : foto's

[Samenvatting:](#)

Zie ook de documentaire 'Die Sache: feldzug gegen ein tabu' (DVD 539). Met de bevindingen van de TARGET conferentie in Cairo.

Plaatscode: 12E77

Meer geld, meer actie: flinke stappen vooruit in strijd tegen meisjesbesnijdenis / A. Graaff. - In: Phaxx; volume 15 nr 1 (2008), p. 5-6

[Samenvatting:](#)

Bevat de toespraak van staatssecretaris dr. Jet Bussemaker uitgesproken op 6 februari 2008 tijdens de herdenking van 'Zero Tolerance Dag tegen VGV' in Den Haag.

Plaatscode: TA 6115

'Meldplicht huisarts bij vrouwenbesnijdenis': staatssecretaris Bussemaker doet moreel beroep op huisartsen. - In: DAG; (02 jun. 2008)

[Samenvatting:](#)

Zie ook: "Niet denken in stenen, maar in netwerken": staatssecretaris Bussemaker van VWS over centra voor jongeren en ouderen (plaatscode: TA 6173).
Plaatscode: TA 6172

Midwives' experiences of caring for women during childbirth who have undergone female genital mutilation: an interpretative study / A.M. Garvey-Graham. - Wellington : Annette Marie Garvey-Graham, 2008. - 84 p. Thesis Victoria University of Wellington

[Samenvatting:](#)

Scriptie over de ervaringen van verloskundigen bij de bevalling van besneden vrouwen in Nieuw-Zeeland.
Plaatscode: 12C30

Multicultural feminism: finding our way between universalism and anti-essentialism / S. Saharso. - Wenen : Universiteit van Wenen, 2008. - 27 p. - (IPW Working Paper No. 3/2008)
Plaatscode: BR 920

'Niet denken in stenen, maar in netwerken': Staatssecretaris Jet Bussemaker van VWS over centra voor jongeren en ouderen / F. van Wijck, P. van Dam. - In: Huisarts en Praktijk; volume 19 nr 5 (mei 2008), p. 14-16

[Samenvatting:](#)

Dit artikel is een weergave van een gesprek tussen Jet Bussemaker en de voorzitter van de LHV. Bussemaker benadrukt in het artikel de morele meldplicht die huisartsen hebben als ze een signaal opvangen van een aanstaande (of net uitgevoerde) besnijdenis. Zie ook: 'Meldplicht huisarts bij vrouwenbesnijdenis': Staatssecretaris Bussemaker doet moreel beroep op huisartsen (plaatscode: TA 6172).
Plaatscode: TA 6173

Numbers of women circumcised in Africa: the production of a total / P.S. Yoder, Sh. Khan. - Calverton : Macro International Inc., Demographic and Health Research Division, 2008. - 19 p. - (DHS Working Papers 2008, No. 39)
Plaatscode: BR 921

Popular notions of FGC in Sweden: the case of Ali Elmi / S. Johnsdotter. - In: Finnish Journal of Ethnicity and Migration; volume 3 nr 2 (2008), p. 74-82 (speciaal themanummer: Female genital cutting in the past and today)
Plaatscode: TA 6308

Preventie van vrouwelijke genitale verminking: hoe gaat dat in Den Haag? / H. Brits ... [et al.]. - In: Epidemiologisch bulletin; volume 43 nr 1 (2008), p. 22 - 24

[Samenvatting:](#)

Artikel over wat er in het eerste jaar van het Haagse pilotproject in het kader van Aanpak vrouwelijke genitale verminking is gedaan.
Plaatscode: TA 6079

Project reports: changing attitudes towards FGM in the Somali community in London / F.-H.M. Hussein. - In: Finnish Journal of Ethnicity and Migration; volume 3 nr 2 (2008), p. 92-95 (speciaal themanummer: Female genital cutting in the past and today)
Plaatscode: TA 6311

Project reports: methods for the prevention of female genital cutting in Finland / J. Johansson. - In: Finnish Journal of Ethnicity and Migration; volume 3 nr 2 (2008), p. 96-98 (speciaal themanummer: Female genital cutting in the past and today)
Plaatscode: TA 6312

Project reports: work of the World Health Organization on female genital mutilation: ongoing research and policy discussions / R.E.B. Johansen, H. Bathija, J. Khanna. - In: Finnish Journal of Ethnicity and Migration; volume 3 nr 2 (2008), p. 83-89 (speciaal themanummer: Female genital cutting in the past and today)
Plaatscode: TA 6309

Refugees themselves: the asylum case for parents of children at risk of female genital mutilation / M.A. Conroy. - In: Harvard Human Rights Journal; volume 22 nr 1 (2008), p. 109-131
Plaatscode: TA 6440

Report on the Special Session on Female Genital Mutilation: briefing on fgm UN: Palais des Nation May 20th, 2008, Inter-African Committee on Traditional Practices affecting the health of women and children (IAC). - Geneva : IAC, 2008. - 12 p.
Plaatscode: BR 905

Resultaten analyse meldingen VGV: een onderzoek naar de kenmerken en de afhandeling van adviesvragen en meldingen vrouwelijke genitale verminking binnengekomen bij het AMK en de Raad voor Kinderbescherming / A.E. van Burik, A.D. Gerritsen, C.P. Ramos. - Woerden : Adviesbureau Van Montfoort, 2008. - 28 p.

Samenvatting:

Dit onderzoek naar de meldingen van vrouwelijke genitale verminking (VGV) die bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en de Raad voor de Kinderbescherming zijn binnengekomen, laat zien dat het vaak lastig is om duidelijkheid te krijgen over de vraag of een vermoeden van een dreigende VGV wel of niet gegrond is. Het onderzoek toont ook aan dat er nog onvoldoende kennis bestaat bij het AMK en de Raad over VGV. Zie ook: Opvolging geven aan meldingen van VGV, Kamerstuk II 2007/08, 28345, nr. 651, 6 februari 2009 (plaatscode: BR 980); Begeleidende brief aan de Tweede Kamer (BR 957).

Plaatscode: 12D45 / BR 979

Standpunt vrouwen- en meisjesbesnijdenis. - Utrecht : Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC), 2008. - 2 p. Bij deze uitgave hoort een Praktijkaart. - Deze meldcode staat ook vermeld in de brochure Vrouwelijke genitale verminking (BR 880)

Samenvatting:

Zie ook: Grenzen aan esthetische genitale chirurgie bij vrouwen: standpunt van de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC) Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) Nederlandse Vereniging voor Esthetische Plastische Chirurgie (NVEPC)(BR 912); 'KNOV-standpunt over Vrouwenbesnijdenis', plaatscode: BR 806, en 'Standpunt vrouwenbesnijdenis ; no. 12' van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), plaatscode: TA 5156 (dit standpunt staat ook op website: www.nvog.nl), en het bulletin Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV), de herziening van het bulletin dat de inspectie in 1994 heeft gepubliceerd. In dit bulletin treft u uitleg aan over wat VGV is, welke vormen van VGV er

zijn en wat de gevolgen kunnen zijn. Tevens vermeldt de inspectie in dit bulletin de relevante wetgeving en veldnormen en gaat zij nader in op de bestaande meldcodes (BR 880).

Plaatscode: BR 911

Third report of Committee A (draft). - Geneva : WHO, 2008. - 12 p.

[Samenvatting:](#)

Rapport van de negende vergadering van Committee A op 23 mei 2008 van de een-en-sestigste assemblee van het Wereld

Gezondheidsorganisatie (WHO), met onder meer aandacht voor vgv.

Plaatscode: BR 919

Verslag Focalpoint bijeenkomst 6 november 2008: 'Meisjesbesnijdenis vervolgen en veroordelen: een internationaal perspectief' / E. Leye, S. Johnsdotter, L. Weil-Curiel. - Utrecht : Pharos, 2008. - 13 p.

Plaatscode: BR 984

Verslag Zero tolerance tegen VGV, Internationale Conferentie 6 februari 2008 te Den Haag. - Den Haag : Platform 6/2, 2008. - 26 p.
Projectnummer LKB-504242-C0001739

[Samenvatting:](#)

Bevat ondermeer: Aanpak VGV vanuit Nederlandse overheid / J. Bussemaker (staatssecretaris VWS); Rol van Nederlandse imams in bestrijding VGV / Sh. Said; Ervaringen van strijd tegen VGV uit Denemarken en Europa / A. Hashi Nur. Zie ook de DVD-opname van het congres 'Zero Tolerance tegen Vrouwelijke Genitale Verminking: Internationale Conferentie 6 februari 2008 te Den Haag, Concordia', plaatscode: DVD 549.

Plaatscode: 12C52

Vrouwelijke genitale verminking. - Den Haag : Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2008. - 20 p.

[Samenvatting:](#)

Het bulletin Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV) is een herziening van het bulletin dat de inspectie in 1994 heeft gepubliceerd (plaatscode: BR 197). In dit bulletin treft u uitleg aan over wat VGV is, welke vormen van VGV er zijn en wat de gevolgen kunnen zijn. Tevens vermeldt de inspectie in dit bulletin de relevante wetgeving en veldnormen en gaat zij nader in op de bestaande meldcodes. Zie ook: 'KNOV-standpunt over Vrouwenbesnijdenis', plaatscode: BR 806, en 'Standpunt vrouwenbesnijdenis ; no. 12' van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), plaatscode: TA 5156 (dit standpunt staat ook op website: www.nvog.nl)

Plaatscode: BR 880

Vrouwelijke genitale verminking in Europa: overzicht en overwegingen. - Utrecht : Pharos, 2008. - 16 p.

[Samenvatting:](#)

In dit overzicht zijn de verschillen van aanpak en werkwijze in Europese landen in kaart gebracht. Inhoudsopgave: 1. VGV in andere Europese landen: een beknopte omschrijving; 2. Vrouwelijke genitale verminking: Nederland vs Europa: een vergelijking van aanpak en werkwijze; 3. Overwegingen: valt er voor Nederland te leren van de Good Practices in Europa? Zie ook: Inventarisatie aanpak vrouwelijke genitale verminking in drie Europese landen: een on-sight onderzoek naar de aanpak van vrouwelijke genitale verminking in Frankrijk, Zweden en Duitsland (plaatscode: BR 889).

Plaatscode: BR 929

Vrouwelijke genitale verminking: stappen om de strafrechtelijke vervolging van vrouwelijke genitale verminking te bewerkstelligen / H. Alam. - Utrecht : Humera Alam, 2008. - 92 p. : tab. (Afstudeerscriptie Hogeschool van Amsterdam)
Plaatscode: 12C11

Vrouwenbesnijdenis / G. Nienhuis. - Hoofdstuk 13 in: (red.). Stilma, J.S. ... [et al.]. (2008). Coschap over de grenzen: een praktische leidraad voor een stage in het buitenland. Houten : Prelum, [pp. 87-93]. - ISBN 978-90-8562-038-9
Plaatscode: TA 6328

Zonder grote woorden en zonder dubbele standaard: de Nederlandse Juristen-Vereniging over multiculturaliteit en recht / Y. Buruma. - In: Nederlands Juristenblad; volume 83 nr 27 (1 juli 2008), p. 1645-1650

[Samenvatting:](#)

Dit artikel is een weergave van een discussie over de rol van het (straf)recht in multiculturele vraagstukken, gehouden tijdens de jaarvergadering van de Nederlandse Juristenvereniging. Vermelding op p. 1648 van Somalische vrouwen, vrouwenartsen en symbolische meisjesbesnijdenis.

Plaatscode: TA 6225

Zware dingen moet je voorzichtig duwen: achtergronden, gevolgen en aanpak meisjesbesnijdenis / G. Nienhuis, M. Hendriks, Z. Naleie. - 2^e herz.dr - Utrecht ; Amsterdam : Pharos ; FSAN, 2008. - 98 p. : 1^e dr.: 2007 ; tek., krt. - ISBN 9789075955682

[Samenvatting:](#)

Het meest opvallende aspect van dit boek is de overtuiging dat meisjesbesnijdenis alleen kan worden uitgebannen, wanneer de mensen die dit gebruik praktiseren, ervan overtuigd zijn dat het moet stoppen. Als een rode draad loopt door alle hoofdstukken heen dat de mensen, groepen en gemeenschappen 'eigenaar van het probleem' moeten worden en de bestrijding zelf moeten aanpakken. In acht hoofdstukken geven de auteurs informatie over migratie, religie, de ontwikkelingen in Afrika, op internationaal vlak en in Nederland, de rol van sleutelpersonen, het bespreekbaar maken van meisjesbesnijdenis en tot slot de gevolgen voor gezondheid en welzijn van meisjes en vrouwen. De bijlagen bevatten onder meer enkele documenten over juridische en religieuze aspecten.

Plaatscode: 12A29

2007

Agelgil: een handleiding voor effectieve interventie en preventiestrategieën tegen Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV) in Nederland / A. Desta. - Utrecht : Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON), 2007. - 98 p. ISBN 9789080112568
Plaatscode: 11E15

'Ain't I a women too?': challenging myths of sexual dysfunction in circumcised women / F. Ahmadu. - In: Shell-Duncan, B, Hernlund, Y. (eds.), Transcultural bodies: female genital cutting in global context, 2007 (p. 278-310). New Brunswick [etc.] : Rutgers University Press
Plaatscode: TA 6198

An analysis of the implementation of laws with regard to female genital

mutilation in Europe / E. Leye, J. Deblonde, J. García-Añón ... [et al.]. - In: Crime, Law and Social Change; volume 47 nr 1 (Feb. 2007), p. 1-31
Plaatscode: TA 6050

Beschermd en weerbaar, intensivering van de opvang en hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties / J. Bussemaker. - Den Haag : Ministerie van VWS, 2007. - 26 p.

Samenvatting:

Zie ook Bijlage *Voortgang lopende maatregelen vrouwelijke genitale verminking (VGV) per 1 december 2007* (BR 873).

Plaatscode: BR 872

Cutting the rose: vrouwelijke genitale verminking in België / A. Slowack. - Leuven : A. Slowack, 2007. - 85 p. ; 6 p. ; 28 p.

Samenvatting:

De onderzoeksvraag luidt: In welke mate heeft de genitale verminking bij vrouwen een invloed op hun seksualiteit en de beleving ervan?

Plaatscode: 12B49

Detecting and preventing female genital mutilation: a new police campaign seeks to stop female genital mutilation by raising awareness about the procedure and highlighting that it is extreme child abuse: Nerys Hairon reports / N. Hairon. - In: Nursing Times; volume 103 nr 31 (31 Jul. 2007), p. 23-24

Samenvatting:

Artikel naar aanleiding van de beloning van £ 20.000 die de Britse politie uitgelooft heeft voor informatie die leidt tot de arrestatie en vervolging van iemand die verantwoordelijk is voor een besnijdenis.

Plaatscode: TA 6174

The economics of female genital cutting. - In: Social Science Research Network (SSRN); (Dec. 2007), p. [36 p]:

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1019122/
<http://homes.eco.auckland.ac.nz/tche122/FGC.pdf> (gezien 7 augustus 2008)

Plaatscode: TA 6245

Engendering redistribution, recognition, and representation: the case of female genital mutilation (FGM) in the United Kingdom and France / A. Guiné ... [et al.]. - In: Politics & Society; volume 35 nr 3 (2007), p. 477-519

Plaatscode: TA 6082

L'Exciseuse: entretien avec Hawa Gréou / N. Henry, L. Weil-Curiel. - Saint-Victor-d'Epine : City Editions, 2007. - 238 p. - ISBN 9782352880475

Samenvatting:

Dit boek bevat de weergave van het gesprek dat plaatsvindt in de gevangenis tussen advocate Linda Weil-Curiel en de uit Mali afkomstige Hawa Gréou. In 1994 wordt Hawa Gréou in staat van beschuldiging gesteld samen met de vijftientig ouders van meisjes die door haar besneden zijn. Linda Weil-Curiel treedt op als de advocaat van de slachtoffers. Op 16 februari 1999 komt het tot een uitspraak: vanwege de besnijdenis van 47 meisjes wordt mevrouw Gréou tot 8 jaar effectieve gevangenisstraf veroordeeld, de ouders krijgen tot 5 jaar voorwaardelijk (sursis). Gaandeweg wordt in het gesprek duidelijk wat de beweegredenen waren van de besnijdstster (traditie, economische motieven) en begint ze openlijk te twifelen aan

de zin van het besnijden van jonge meisjes. Het boek eindigt dan ook met de oproep van Hawa Gréou om een eind te maken aan deze gruwelijke verminking. De publicatie bevat achtergrondinformatie over het verschijnsel meisjesbesnijdenis in Mali en de rol van de vrouwen in families zoals de Gréou, de invloed van migratie op traditie en het werk van Linda Weil-Curiel. Linda Weil-Curiel heeft eind 2007 de Légion d'Honneur gekregen voor haar strijd tegen FGM.
Plaatscode: 12B16

Experiencing sex in exile: can genitals change their gender?: on conceptions and experiences related to female genital cutting (FGC) among Somali's in Norway / R.E.B. Johansen. - In: Shell-Duncan, B., Hernlund, Y. (eds.). (2007) Transcultural bodies: female genital cutting in global context. New Brunswick [etc.] : Rutgers University Press, (pp. 248-277).
Plaatscode: TA 6197

Female genital cutting, women's health, and development: the role of the World Bank / K. Rogo, T. Subayi, N. Toubia. - Washington : The World Bank, 2007. - 30 p. : fig., tab., foto's. - ISBN 9780821371831
Plaatscode: BR 887

Female genital mutilation among antenatal care and contraceptive advice attendees in Sweden / H. Litorp, M. Franck, L. Almqvist. - In: Acta Obstetrica et Gynecologica; volume 7 nr 7 (2008), p. 1-7
[Samenvatting:](#)
Zweeds onderzoek onder veertig Afrikaanse vrouwen die nu in Zweden wonen. Hen is gevraagd naar de kennis en ideeën over meisjesbesnijdenis en hun ervaringen ermee.
Plaatscode: TA 6206

Female genital mutilation and its prevention: a challenge for paediatricians / F. Jaeger, M. Caflisch, P. Hohlfeld. - In: European Journal of Pediatrics; (25 april 2008)
[Samenvatting:](#)
In dit artikel wordt getracht kinderartsen een aantal handvaten mee te geven om met ouders te spreken over meisjesbesnijdenis.
Plaatscode: TA 6182

Female genital mutilation in specific muslim areas / D. Atighetchi. - In: Islamic bioethics: problems and perspectives / D. Atighetchi. - Dordrecht: Springer, 2007. - 375 p. - ISBN 1402049617
[Samenvatting:](#)
Inhoud: Some historical-juridical elements ; The opinions in favour of genital mutilation ; The opinions against female genital mutilation ; The debate in some countries.
Plaatscode: TA 5926

Female genital mutilation: the ethical impact of the new Italian law / E. Turillazzi, V. Fineschi. - In: Journal of Medical Ethics; volume 33 nr 2 (Febr. 2007), p. 98-101
Plaatscode: TA 6169

Female genital mutilation: religious and legal perspectives: conference report June 2006, Cairo, Egypt. - Cairo : WOMANKIND Worldwide, 2007. - 44 p.
[Samenvatting:](#)

In juni 2006 organiseerden Womankind en The Egyptian Centre for Women's Rights (ECWR) een conferentie met religieuze leiders, studenten en wetenschappers, en vertegenwoordigers van NGO's en van diverse landen. Het doel was het bestuderen van analyses en het ontwikkelen van een gemeenschappelijke opvatting van religieus onderricht met betrekking tot FGM en vroegtijdige en gedwongen huwelijken.
Plaatscode: 12A12

Female genital mutilation: the situation in Africa and in France / J.J. Rasmussen. - In: Population & Society; nr 438 (Oct. 2007), p. 1-4
Plaatscode: TA 6288

Fighting to make the cut: female genital cutting studied within the context of cultural relativism / R. Cassman. - In: Northwestern Journal of International Human Rights; volume 6 nr 1 (2007), p. 128-154
Plaatscode: TA 6043

Geen vrouwenbesnijdenis in klinieken aangetroffen. - Den Bosch : Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), 2007. - 8 p.
Plaatscode: BR 858

Good governance and female genital mutilation: a political framework for social change. - Eschborn : Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ), 2007. - 35 p. Downloaden:
<http://www.gtz.de/de/dokumente/gtz-en-good-governance-fgm-2007.pdf>
(gezien 16/01/2008)
Plaatscode: BR 869

A holistic approach to the abandonment of female genital mutilation/cutting / Kh. Hashi, L. Sharafi ; ed. B. Ryan. - New York : United Nations Population Fund (UNFPA), 2007. - 12 p. : fotogr.
Plaatscode: BR 854

Infibulation and the orgasm puzzle: sexual experiences of infibulated Eritrean women in rural Eritrea and Melbourne, Australia / M. Dopico. - In: Shell-Duncan, B., Hernlund, Y. (eds.) (2007). Transcultural bodies: female genital cutting in global context. New Brunswick [etc.] : Rutgers University Press, (pp. 224-247).
Plaatscode: TA 6196

Making Mandinga or making muslims?: debating female circumcision, ethnicity, and Islam in Guinea-Bissau and Portugal / M.C. Johnson. - In: Shell-Duncan, B., Hernlund, Y. (eds.) (2007). Transcultural bodies: female genital cutting in global context. New Brunswick [etc.] : Rutgers University Press, (pp. 202-223).
Plaatscode: TA 6194

Male versus female genital alteration: differences in legal, medical, and socioethical responses / L.M. Solomon, R.C. Noll. - In: Gender Medicine; volume 4 nr 2 (June 2007), p. 89-96
Plaatscode: TA 6168

Managing cultural diversity in Australia: legislating female circumcision, legislating communities / J. Rogers. - In: Shell-Duncan, B., Hernlund, Y. (eds.) (2007). Transcultural bodies: female genital cutting in global context. New Brunswick [etc.] : Rutgers University Press, (pp. 135-156)

Plaatscode: TA 6199

Meisjesbesnijdenis in Nederland, een kwestie van mensenrechten?: het beleid ter bestrijding van Vrouwelijke Genitale Verminking getoetst aan mensenrechtelijke verplichtingen / M. de Boer, A. Desta. - Utrecht : Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON), 2007. - 103 p. ISBN 9789080112582
Plaatscode: 12D4

Met kennis van feiten: vluchtelingen, nieuwkomers en gezondheid in cijfers / samenst. D. Engelhard, J. van den Brand ... [et al.]. - Utrecht : Pharos, 2007. - 116 p. : tab. - ISBN 9789075955613

Samenvatting:

Dit boek bevat cijfermatige informatie én op ervaring gebaseerde kennis over de gezondheid van vluchtelingen, asielzoekers en andere nieuwkomers in Nederland. Er is een aantal onderzoeksresultaten opgenomen die nog niet eerder zijn gepubliceerd. Ze zijn samen met onder meer NIVEL en het SCP geanalyseerd en beschreven. Daarnaast zijn korte hoofdstukken opgenomen met een 'state of the art' analyse van uiteenlopende onderwerpen: jeugdproblematiek, meisjesbesnijdenis, maar ook de geestelijke gezondheid van asielzoekers en de migratieplannen van oudere vluchtelingen. Zie hoofdstuk 11. Traumatisch besneden: De gevolgen van meisjesbesnijdenis (FGM) / door A. Verhulst.
Plaatscode: 12A54

The Norwegian international effort against female genital mutilation / T. Bentzen, A. Talle. - Oslo : Norwegian Agency for Development Cooperation (NORAD), 2007. - 60 p. : tab. - ISBN 9788275482103
Plaatscode: 11F55

Persistence of tradition or reassessment of cultural practices in exile?: discourses on female circumcision among and about Swedish Somalis / S. Johndotter. - In: Shell-Duncan, B., Hernlund, Y. (eds.) (2007). Transcultural bodies: female genital cutting in global context. New Brunswick [etc.] : Rutgers University Press, (pp. 107-134).
Plaatscode: TA 6193

Report of the International Conference on Female Genital Mutilation and Forced/Early Marriages: report by Owolabi Bjälkander and Els Leye. Organised by EuroNet-FGM, Brussels. From February 8-11, 2007, Brussels / O. Bjälkander, E. Leye. - Brussels : EuroNet-FGM, 2007. - 108 p. : foto's; tek.
Plaatscode: BR 938

Relativism, universalism and applied ethics: the case of female circumcision / A.E. Galeotti. - In: Constellations, an International Journal of Critical and Democratic Theory; volume 14 nr 1 (March 2007), p. 91-111
Plaatscode: TA 6249

Report of the International Conference on Female Genital Mutilation and Forced/Early Marriages: report by Owolabi Bjälkander and Els Leye. Organised by EuroNet-FGM, Brussels. From February 8-11, 2007, Brussels / O. Bjälkander, E. Leye. - Brussels : EuroNet-FGM, 2007. - 108 p. : foto's; tek.
Plaatscode: BR 938

A statistical study to estimate the prevalence of female genital mutilation in England and Wales: summary report / E. Dorkenoo, L. Morison, A. Macfarlane. - London : Foundation for Women's Health, Research and Development(FORWARD), 2007. - 31 p. : fig., tab.
Plaatscode: 12A52

Transcultural bodies: female genital cutting in global context / ed. Y. Hernlund, B. Shell-Duncan, J. Boddy ... [et al.]. - New Brunswick : Rutgers University Press, 2007. - 373 p. : tab. - ISBN 9780813540269

Samenvatting:

Inhoud: 1. Transcultural positions: negotiating rights and culture / door Y. Hernlund and B. Shell-Duncan; 2. Gender crusades: the female circumcision controversy in cultural perspective / door J. Boddy; 3. A refuge from tradition and the refuge of tradition: on anticircumcision paradigms / door L.A. Obiora; 4. Female circumcision in Africa and beyond: the anthropology of a difficult issue / door A. Talle; 5. Persistence of tradition or reassessment of cultural practices in exile?: discourses on female circumcision among and about Swedish Somalis / door S. Johnsdotter; 6. Managing cultural diversity in Australia: legislating female circumcision, legislating communities / door J. Rogers; 7. Representing Africa in the Kasinga asylum case / door Ch. Piot; 8. Seeking asylum, debating values, and setting precedents in the 1990s: the cases of Kassindja and Abankwah in the United States / door C.A. Kratz; 9. Making Mandinga or making muslims?: debating female circumcision, ethnicity, and Islam in Guinea-Bissau and Portugal / door M.C. Johnson; 10. Infibulation and the orgasm puzzle: sexual experiences of infibulated Eritrean women in rural Eritrea and Melbourne, Australia / door M. Dopico; 11. Experiencing sex in exile: can genitals change their gender?: on conceptions and experiences related to female genital cutting (FGC) among Somalis in Norway / door R.E.B. Johansen; 12. "Ain't I a woman too?": challenging myths of sexual dysfunction in circumcised women / door F. Ahmadu; 13. The failure of pluralism? / door H.L. Moore.

Plaatscode: 11F51

Verslag discussiebijeenkomst 'Preventie vrouwelijke genitale verminking in relatie tot de fatwa die daarover uitgesproken is'. - ; Utrecht ; Rotterdam : Pharos ; Islamitisch Universiteit Rotterdam (IUR) ; Federatie Somalische Associaties Nederland (FSAN), 2007. - Met bijlagen: Fatwa Arabisch-Nederlands; Fatwa Arabisch-Duits; Fatwa Arabisch-Engels; Fatwa Arabisch-Frans

Samenvatting:

Op 10 december 2007, tijdens een studiedag georganiseerd door de Islamitische universiteit Rotterdam, Pharos en FSAN, hebben Nederlandse imams een verklaring ondertekend om actief mee te werken aan de bestrijding van meisjesbesnijdenis in Nederland. Verslag en Fatwa downloaden op

www.meisjesbesnijdenis.nl/focalpoint/materiaal/46/628

Plaatscode: BR 910

'What not to do?': deskundigheidsbevordering van GGD-JGZ professionals en trainingen aan professionals op het gebied van meisjesbesnijdenis in Europese landen / H. Visser. - Amsterdam : H. Visser, 2007. - 88 p. - Bachelorscriptie, Algemene Gezondheidswetenschappen Vrije Universiteit Amsterdam
Plaatscode: 11E44

Wijzer in de liefde: draaiboek voor het geven van seksuele voorlichting aan en seksuele vorming van asielzoekers en nieuwkomers / C. Timmermans, Th. Loeffen. - Utrecht : GGD Nederland, 2007 (versie juni 2007)

Samenvatting:

Dit in 2007 geactualiseerde versie van van het landelijk draaiboek Wijzer in de Liefde van 2005, bevat 9 lessen voor seksuele voorlichting aan en seksuele vorming van jeugdige asielzoekers en nieuwkomers. Deze groepen hebben vaak een inhaalslag te maken op het terrein van seksuele gezondheid. Het kan onder meer gebruikt worden in asielzoekerscentra, in internationale schakelklassen en op AMAScholen. Het lespakket is ontwikkeld door GGD Nederland in samenwerking met Pharos en Samah. Wijzer in de Liefde is vrijwel compleet: een hoofdstuk over meisjesbesnijdenis is toegevoegd, de afbeeldingen zijn opnieuw getekend en de tekst is geactualiseerd. De lessen 7 en 8 zijn volledig ontwikkeld door de organisatie SAMAH. Voor les 9 wordt verwezen naar de 'Lesmap meisjesbesnijdenis' van Rutgers Nisso Groep / Pharos / RNG (plaatscode: 10F12). Downloaden kan via: www.ggd Kennisnet.nl/28043. Copyright voor de afbeeldingen ligt bij de illustrator, Marian Latour.

Plaatscode: 10D35

2006

Aanvullende werkinstructies MOA bij gespreksprotocol meisjesbesnijdenis. - Utrecht : Landelijk Service Bureau MOA van de GGD Nederland, 2006. - 15 p.

Zie ook: 10E52 (Gespreksprotocol meisjesbesnijdenis, 2005), DVD 527 (voorbeeldgesprekken), en CDR 7 (het protocol en folders op cd-rom).

Samenvatting:

De aanvullende werkinstructies MOA bij gespreksprotocol meisjesbesnijdenis hebben specifiek betrekking op medewerkers in de medische opvang asielzoekers, zoals de sociaal geneeskundige JGZ en de jeugdverpleegkundige, de sociaal geneeskundige AGZ, de praktijkverpleegkundige, en de GVO-functionaris.

Plaatscode: 10E52 A

Abandoning female genital mutilation/cutting: an in-depth look at promising practices / Ch. Feldman-Jacobs, S. Ryniak, R. Wilcher ... [et al.]. - Washington : Population Reference Bureau (PRB), 2006. - 65 p. Plaatscode: 11E57

Being different and vulnerable: experiences of immigrant African women who have been circumcised and sought maternity care in Sweden / V. Berggren, S. Bergström, A.-K. Edberg. - In: Journal of Transcultural Nursing; volume 17 nr 1 (Jan. 2006), p. 50-57

Plaatscode: TA 6016

Besnijdenis, lichamelijke integriteit en multiculturalisme: een empirische en normatief-ethische studie / W. Dekkers, C. Hoffer, J-P. Wils. - Budel : Damon, 2006. - 235 p. (CvE Boekenreeks; 14). - ISBN 9055737208

Samenvatting:

Dit boek richt zich zowel op jongens- als meisjesbesnijdenis in Nederland. Deel A: Aanleiding en achtergrond; Deel B: Situatie in Nederland: Jongensbesnijdenis in Nederland, Jongensbesnijdenis in het jodendom, Jongensbesnijdenis in de islam, Meisjesbesnijdenis; Deel C: Lichamelijke integriteit en multi-culturalisme: Integriteit van het lichaam, Besnijdenis en multiculturalisme.

Plaatscode: 11B35

Care for infibulated women giving birth in Norway: an anthropological analysis of health worker's management of a medically and culturally unfamiliar issue / R. Elise, B. Johansen. - In: Medical Anthropological Quarterly; volume 20 nr 4 (2006), p. 516-544

Plaatscode: TA 6204

Child protection: policy paper. - Amsterdam : Plan Nederland, 2006. - 52 p.

Plaatscode: 11B2

Combating female genital mutilation in Europe: a comparative analysis of legislative and preventative tools in the Netherlands, France, the United Kingdom, and Austria / S. Poldermans. - Vienna : Poldermans, S., 2006. - 109 p. - Proefschrift European Master's Degree in Human Rights and Democratisation, University of Vienna, Austria

Plaatscode: 11D34

The double-edged sword: using the criminal law against female genital mutilation in Canada / A. Macklin. - In: R.M. Abusharaf (ed.) ... [et al.] (2006) Female circumcision: multicultural perspectives. - Philadelphia : University of Pennsylvania Press, p. 207-223

[Samenvatting:](#)

Zie ook: 'Female circumcision: multicultural perspectives' (plaatscode 12A1).

Plaatscode: TA 6144

Experiences from pregnancy and childbirth related to female genital mutilation among Eritrean immigrant women in Sweden / P.C.

Lundberg, A. Gerezghiher. - In: Midwifery; (Febr. 2006), p. [12 p.]

Plaatscode: TA 6070

An exploration of female genital mutilation / E.M. Baron, F.L. Denmark. - In: Annals New York Academy of Sciences; nr 1087 (Nov. 2006), p. 339-355

Plaatscode: TA 5871 / TA 6235

Female genital mutilation: whose problem, whose solution?: tackle "cosmetic" genital surgery in rich countries before criticising traditional practices elsewhere [editorial] / R.M. Conroy. - In: British Medical Journal; volume 333 (2006), p. 106-107

[Samenvatting:](#)

Zie ook aangehechte commentaar: 'Mutilation or modification?' (p.259-260) en 'Psychological damage is immense' (p.260), en 'Reliability of self reported form of female genital mutilation and WHO classification: cross sectional study' (plaatscode TA 5632).

Plaatscode: TA 5588

Health care in Europe for women with genital mutilation / E. Leye, R.A. Powell, G. Nienhuis ... [et al.]. - In: Health Care for Women International; volume 27 (2006), p. 362-378

Plaatscode: TA 5454

The impact of harmful traditional practices on the girl child / B. Ras-Work. - New York ; Florence : United Nations Division for the Advancement of Women (DAW) ; Unicef Innocenti Research Centre, 2006. - 13 p.

Plaatscode: BR 834

Innocence lost: the evolution of a succesful anti-female genital mutilation program / J.J. Rasmussen. - In: Valparaiso University Law Review; volume 41 nr 2 (2006), p. 919-974

Plaatscode: TA 6287

Meisjesbesnijdenis, de jeugdarts en gezondheidspreventie / G.A. Nienhuis. - In: Bonnet-Breusers ... [et al.]. (2006). Praktijkboek Jeugdgezondheidszorg 26 - 65, I2.2-1/I2.2-20. Doetinchem: Reed Elsevier

Samenvatting:

Deze bijdrage in het Praktijkboek Jeugdgezondheidszorg over meisjesbesnijdenis behandelt achtereenvolgens: de terminologie en de attitude; migratiebewegingen; de opvattingen over meisjesbesnijdenis; de leeftijden; de WHO-typeringen; de prevalentie aantallen; de incidentie, toegespitst op Nederland; de lichamelijke en psychische gevolgen van meisjesbesnijdenis; samenhangende risicofactoren; hoe het beleid en implementatie in Nederland tot stand is gekomen; het benutten van ieders kracht; de strategie van de positieve benadering.

Plaatscode: TA 5475

Reliability of self reported form of female genital mutilation and WHO classification: cross sectional study / S. Elmusharaf, N. Elhadi, L. Almroth. - In: British Medical Journal; volume 333 nr 7559 (2006), p. 124

Samenvatting:

Zie ook: 'Female genital mutilation: whose problem, whose solution?: tackle "cosmetic" genital surgery in rich countries before criticising traditional practices elsewhere' [editorial], (plaatscode TA 5588).

Plaatscode: TA 5632

Safeguarding children abused through female genital mutilation. - London : London Safeguarding Children Board, 2006. - 29 p.

Plaatscode: BR 884

Strijd tegen meisjesbesnijdenis: een schromelijke overschatting van de betekenis van recht: reactie (met naschrift R. Kool) / H. Weyers. - In: Nederlands Juristenblad; volume 81 nr 5 (2006), p. 263-265

Samenvatting:

Zie ook: Strafbaarstelling en handhaving van meisjesbesnijdenis (2005, plaatscode: TA 5522).

Plaatscode: TA 5523

Verminkt / K. Khady, M-Th. Cuny. - Vianen [etc.] : The House of Books, 2006. - 208 p. - ISBN 9044315706

Samenvatting:

In deze roman vertelt de auteur over haar ervaring met besnijdenis als kind, en over haar strijd tegen meisjesbesnijdenis in Senegal en Frankrijk.

Plaatscode: 11A45

Vrouwelijke genitale verminking in Europa / E. Leye. - In: Uitgelezen; volume 12 nr 4 (2006), p. 1-6

Plaatscode: TA 5983

Voortgangsrapportage vrouwelijke genitale verminking. - Den Haag : Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006. - 5 p.

Plaatscode: BR 727

2005

Abandoning female genital mutilation/cutting: information from around the world = Abandonner la mutilation génital féminine/excision: information du monde entier [CD-ROM]. - Washington DC : Population Reference Bureau, 2005. - 212 KB

Samenvatting:

Deze cd-rom bevat een verzameling aan gegevens en onderzoeksmateriaal op het gebied van fgm.

Plaatscode: BR 878

Behaviour change towards female genital mutilation: lessons learned from Africa and Europe / E. Leye, S. Bauwens, O. Bjälkander. - Gent : International Centre for Reproductive Health, 2005. - 28 p. : foto's. - ISBN 9078128011

Samenvatting:

Inhoud: 1.) Information, education and communication to raise awareness on FGM in Africa, and the gap between knowledge, attitudes and practices; 2.) Behaviour change: the theories: individual and community behaviour change, Behaviour change communication; 3.) How to reach behaviour change: the practice of changing FGM behaviour in Africa: Frequently used approaches in Africa, Community bases interventions: best practices, essential elements of successful community based interventions in Africa; 4.) Prevention of FGM: experiences from Europe: Achievements to date, The way forward for Europe; 5.) References and further readings. Ook Franstalige en Somalische versie aanwezig.

Plaatscode: BR 701

Bestrijding vrouwelijke genitale verminking: beleidsadvies. - Zoetermeer : Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) ; Commissie Bestrijding Vrouwelijke Genitale Verminking, 2005. - 88 p. - ISBN 9057321475

Samenvatting:

Minister Hoogervorst van VWS heeft de Raad voor Volksgezondheid en Zorg (RVZ) gevraagd een bijzondere commissie in te stellen die advies moet uitbrengen over de wijze waarop vrouwelijke genitale verminking in ons land effectief kan worden bestreden. De minister verzocht de commissie aan te geven hoe de strafrechtelijke handhaving van dit verbod verbeterd kan worden. In het bijzonder wilde hij weten of de verplichte controle die de Tweede Kamer voorstelt haalbaar en effectief is en hoe een registratiesysteem eruit zou kunnen zien. Verder verzocht hij na te gaan wat de omvang van het probleem is. Al deze vragen worden in dit advies beantwoord. Na een beschrijving van het doel en de werkwijze van de commissie in de inleiding, worden in hoofdstuk 2 de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek naar het vóórkomen van meisjesbesnijdenis in ons land vermeld. In hoofdstuk 3 staat de (juridische haalbaarheid van de) verplichte controle in risicogroepen centraal. In hoofdstuk 4 en 5 wordt het voorstel van de commissie voor verbeterde handhaving uiteengezet: betere signalering en het verbeteren van de mogelijkheden voor vervolging. Hoofdstuk 6 is gewijd aan de manieren om door voorlichting bestaande positieve ontwikkelingen in de risicogroepen te stimuleren en preventie te bevorderen. Ook komen gerichte informatievoorziening aan individuen en deskundigheidsbevordering van professionals aan bod. Hoofdstuk 7 geeft de complete set van geadviseerde maatregelen. Daar wordt ook

de manier besproken waarop de maatregelen geïmplementeerd kunnen worden. Zie ook 10C4B (Bestrijding vrouwelijke genitale verminking: onderbouwing advies), 10C4C (Vrouwelijke genitale verminking in juridisch perspectief: achtergrondstudie), en 10C4D (Vrouwelijke genitale verminking nader bekeken: een onderzoek naar de aard, omvang en attitude onder professionals en risicogroep in Amsterdam en Tilburg).
Plaatscode: 10C4A

Bestrijding vrouwelijke genitale verminking: onderbouwing advies. - Zoetermeer : Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) ; Commissie Bestrijding Vrouwelijke Genitale Verminking, 2005. - 105 p. - ISBN 9057321467

Samenvatting:

Deze publicatie bevat: Argumentatiedocument voor de selectie van maatregelen ter verbetering van de handhaving; Morele aspecten van bestrijding van VGV; Notitie voor de besluitvorming over voorlichting en deskundigheidsbevordering; globale berekening extra kosten implementatie advies bestrijding vrouwelijke genitale verminking; Verslag van de consultatieve bijeenkomst VGV gehouden op 9 oktober 2004 bij SBSS in Den Haag; Verslag bezoeken zelforganisaties; Verslag interview met mevrouw C.Hanciles en mevrouw C.J.Knoops-Hamburger; Reacties op site www.commissie-fgm.nl. De bijlagen bevatten een literatuuroverzicht en een lijst van afkortingen. Zie ook 10C4A (Bestrijding vrouwelijke genitale verminking: beleidsadvies), 10C4C (Vrouwelijke genitale verminking in juridisch perspectief: achtergrondstudie), en 10C4D (Vrouwelijke genitale verminking nader bekeken: een onderzoek naar de aard, omvang en attitude onder professionals en risicogroep in Amsterdam en Tilburg).
Plaatscode: 10C4B

Changing a harmful social convention: female genital mutilation / cutting. - Florence : Unicef Innocenti Research Centre, 2005. - 43 p. - ISBN 88-89129-24-7

Samenvatting:

Deze handreiking gaat in op de sociale dynamiek binnen gemeenschappen om de praktijk van FGM tegen te gaan.
<http://www.unicef-icdc.org/publications>
Plaatscode: 11A8

Female genital mutilation / C. Momoh, D.K. Davis, R.J. McCaffrey ... [et al.]. - Oxford ; Seattle : Radcliff Publishing, 2005. - 172 p. : foto's - ISBN 1-85775-693-2

Samenvatting:

Dit boek biedt handvatten voor hulpverleners die te maken krijgen met meisjes en vrouwen die besneden zijn, of besneden dreigen te worden. In de bijdragen wordt onder meer ingegaan op de lichamelijke en psychische zorgbehoeften van vrouwen. Inhoud: 1.) Female genital mutilation; 2.) FGM and issues of gender and human rights of women; 3.) Managing the reality of FGM in the UK; 4.) Female genital mutilation: a clinician's experience; 5.) Care of circumcised young women and girls; 6.) Healthcare provision for pregnant asylum seekers and refugees; 7.) Female genital mutilation and child protection; 8.) Strategies for FGM prevention in Europe; 9.) Attitudes towards FGM and Somali women living in the UK; 10.) Community development approaches: a case for female genital mutilation (FGM); 11.) Legislative action to eradicate FGM in the UK; 12.) FGM: the next chapter in the struggle

Plaatscode: 10E82

Female genital mutilation / cutting: a statistical exploration. - New York : United Nations Children's Fund (UNICEF), 2005. - 54 p. : tab.: http://www.unicef.org/publications/index_29994.html (gezien mei 2006). - ISBN 9280639412

Samenvatting:

Betreft een statistische exploratie anno 2005.

Plaatscode: 11A40

Female genital mutilation: campaigns in Germany / T. Levin. - Hfst. 14 uit: Engendering human rights: cultural and socio-economic realities in Africa / O. Nnaemeka, J. Ezeilo (eds.). - Palgrave Macmillan : New York, 2005 (pp. 285-301). - ISBN 1-4039-6707-5

Plaatscode: TA 5377

Female genital mutilation in the context of migration: experience of African women with the Swiss health care system / C. Thierfelder, M. Tanner, C.M. Kessler Bodiang. - In: European Journal of Public Health; volume 15 nr 1 (2005), p. 86-90

Samenvatting:

In dit artikel wordt aangetoond dat de huidige Zwitserse gezondheidszorg niet goed is afgestemd op de specifieke gynaecologische en verloskundige zorg voor vrouwen die besneden zijn.

Plaatscode: TA 3507

Female genital mutilation: legal, cultural and medical issues / R. Skaine. - Jefferson, NC : McFarland & Company, 2005. - 321 p. - ISBN 0-7864-2167-3

Samenvatting:

Inhoudsopgave: 1. A traditional practice; 2. Prevalence (with James C. Skaine); 3. Globalism and law; 4. Legal and practical issues in the West; 5. Tradition and change in practicing cultures; 6. Challenging the change and the challenge of change; 7. The Maasai and female circumcision; 8. Meeting the challenge in Tanzania; 9. The changing status; 10. A compendium of change. Als bijlagen: 1. Overview of the practice in traditional countries; 2. Law and outreach; 3. Overview of the practice in industrialized countries.

Plaatscode: 10A89

Female genital mutilation (FGM): Save the Children Sweden's activities in West Africa and at the global level / A. Davide. - Stockholm : Rädda Barnen, 2005. - 24 p. - ISBN 9789173211819

Plaatscode: 11A19

Female genital mutilation: studies on primary and repeat female genital cutting / V. Berggen. - Stockholm : Karolinska University Press, 2005. - 49 p.

Samenvatting:

In dit onderzoek is onderzocht wat de onderliggende motieven zijn voor het instant houden van de traditie van besnijdenis en herinfibulatie bij meisjes en vrouwen, ondanks de lichamelijke consequenties van deze ingrepen. Daarnaast wordt gekeken hoe de vrouwen benaderd worden gedurende de kraamzorg na migratie. Het onderzoek is uitgevoerd in Sudan en in Zweden, onder vrouwen van Sudanese, Somalische en Eritrese afkomst. De uitkomst laat een hoge mate van voorkomen van besnijdenis en herinfibulatie en aanverwante gezondheidscomplicaties

zien in Sudan. De motieven zijn niet alleen van sociale, seksuele, traditionele, en economische aard, maar hebben ook van doen met het voldoen aan de norm, identiteit, en machtsrelaties gerelateerd aan paternalisme, maternalisme en patriërchaat. Er is sprake van gebrekkige communicatie tussen vrouwen en mannen in Sudan en tussen vrouwen en verloskundigen, zowel in Sudan als in Zweden.
Plaatscode: 10D3

Final rapport of the UNICEF Conference Female Genital Mutilation in Europe, March 7, 2005 in Zurich = Rapport final de la Conférence UNICEF Les mutilations génitales féminines en Europe, 7 mars 2005 à Zurich = Schlussbericht zur UNICEF-Tagung Mädchenbeschneidung in Europa, 7. März 2005 in Zurich / E. Muller, Th. Zeltner, Kh. Koita ... [et al.]. - Zurich : Unicef, 2005. - 43 p.

[Samenvatting:](#)

Onder meer de volgende bijdragen in het Engels: Female genital mutilation in the context of migration / D. Glasscock; Issues in health care services and the implementation of the law with regard to female genital mutilation in Europe / E. Leye; Health care in Europe for women with genital mutilation / E. Leye; Female sexual mutilation: legal proceedings, a recognition of the children's rights / L. Weil-Curiel; The role of the law in the abandonment of FGM/C / M. Miller; Female genital mutilation and advice / T. Levin; The 'Stop-FGM!' -campaign / G. Schiavoni; Developing an action plan for the coordinated abandonment of female genital mutilation/cutting (FGM/C) / M.G. De Vita.
Plaatscode: 11A38

Generation Dialogue about fgm and hiv/aids: method, experiences in the field and impact assessment / A. von Roenne. - Eschborn : Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ), 2005. - 19 p. : foto's.
Plaatscode: BR 877

Genital cutting and Western discourses on sexuality / K. Bell. - In: Medical Anthropology Quarterly; volume 19 nr 2 (June 2005), p. 125-148

[Samenvatting:](#)

In dit artikel gaat de auteur in op het heersende westerse gedachtegoed ten aanzien van mannen- en vrouwenbesnijdenis. Ze concludeert dat bepaalde problematische beschouwingen ten opzichte van de mannelijke en vrouwelijke seksualiteit ten grondslag liggen aan de dominante westerse discoursen over genitale chirurgie.
Plaatscode: TA 5282

Gespreksprotocol meisjesbesnijdenis. - Lisse : Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland, 2005. - 35; 3; 3; 2 p. : ill.
Zie ook: 10E52 A (Aanvullende werkinstructies MOA bij gespreksprotocol meisjesbesnijdenis, 2006), DVD 527 (voorbeeldgesprekken), en CDR 7 (het protocol en folders op cd-rom).

[Samenvatting:](#)

Het Gespreksprotocol meisjesbesnijdenis biedt handvatten voor artsen en verpleegkundigen in de jeugdgezondheidszorg om, ter preventie van meisjesbesnijdenis, gestructureerd een gesprek te voeren met ouders en familie van meisjes uit risicogroepen. Het pakket bevat naast het protocol een kaart met beslisboom, een signaalwijzer voor leerkrachten, de folder Meisjesbesnijdenis mijn ouders zeggen nee (in het Nederlands, Somalisch, Arabisch, Amhaar, Engels en Frans), en een dvd met voorbeeldgesprekken. Het protocol en de folders zijn ook

op cd-rom beschikbaar (CDR 7). De 'Aanvullende werkinstructies MOA bij gespreksprotocol meisjesbesnijdenis' uit 2006 hebben specifiek betrekking op medewerkers in de medische opvang asielzoekers, zoals de sociaal geneeskundige JGZ en de jeugdverpleegkundige, de sociaal geneeskundige AGZ, de praktijkverpleegkundige, en de GVO-functionaris (plaatscode 10E52 A).

Plaatscode: 10E52

Ik herinner me alles heel, heel goed: de besnijdenis van Zarah Mahamed / I. van Nieuwenhuijzen. - In: Phaxx; volume 12 nr 3/4 (2005), p. 6-8. - Zie digitale versie van dit artikel voor correcte titel (gebruik papieren versie verboden):

www.pharos.nl/uploads/site_1/Pdf/Phaxxarchief/2005_3_Besnijdenis_a.pdf

Samenvatting:

Zarah Mahamed (gefingerd naam) is een jonge Nederlandse vrouw, afkomstig uit Somalië, die deelneemt aan Pharos' jongerenboard No Game. Zij is als zevenjarig meisje besneden en vertelt haar ervaringen.

Plaatscode: TA 5349

Internationale Dag tegen Vrouwenbesnijdenis: rapport 6 Februari 2005 / A. Yusuf, A. van Bommel, M. Bolle ... [et al.]. - Utrecht : Pharos, 2005. - 60 p.

Samenvatting:

Inhoudsopgave: Islam en meisjesbesnijdenis / door A. Yusuf, A. van Bommel; De rol van wetgeving in preventie van meisjesbesnijdenis / door M. Bolle; Vrouwenbesnijdenis en de gevolgen voor de gezondheid / door C. Momoh en S. Abdulrehman, bestuurslid African Sky; Wie of wat bepaalt jouw mening? / door A. Hadij, parlementariër Somalië.

Plaatscode: 11E32

Inventarisatie preventie meisjesbesnijdenis / S. Kers. - Utrecht : Pharos, 2005. - 22 p.

Samenvatting:

Inventarisatie van activiteiten in Europa op het gebied van voorlichting en preventie meisjesbesnijdenis (sinds ca. 2000). Aandachtspunten zijn daarbij: samenwerking met de risicogroep, projecten specifiek gericht op kinderen, de rol van mannen in projecten, inspanningen richting politiek, religieuze leiders en hulpverleners, beschikbare evaluatieverslagen van projecten.

Plaatscode: 10F3

It is only a tradition: making sense of Swedish Somalis' narratives of female circumcision and avoiding submission to hegemonic political discourses / S. Johnsdotter, B. Essen. - In: Critical Social Policy; volume 25 nr 4 (2005), p. 577-595

Samenvatting:

Dit artikel bevat een reactie op een artikel door B. Maina Ahlberg, I. Krantz, G. Lindmark ... [et al.] in Critical Social Policy vol. 24 (1) 2004.

Plaatscode: TA 6564

'Just take her seriously': rede uitgesproken bij het aanvaarden van het ambt van hoogleraar in de Psychosomatische Obstetrie en Gynaecologie aan de Rijksuniversiteit Groningen op dinsdag 25 januari 2005 / W.C.M. Weijmar Schultz. - Groningen : W.C.M. Weijmar Schultz, 2005. - 12 p.

Samenvatting:

In deze rede vraagt prof.dr. Willibrord Weijmar Schultz, hoogleraar Psychosomatische Obstetrie en Gynaecologie, om meer verdraagzaamheid jegens alternatieve geneeskunde en vrouwenbesnijdenis.
Plaatscode: 10F35

Kabinetsstandpunt RVZ-advies bestrijding vrouwelijke genitale verminking / H. Hoogervorst. - Den Haag : Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2005. - 17 p.

[Samenvatting:](#)

Brief van de Minister van VWS van 26 augustus 2005 aan de Tweede Kamer, kenmerk PG/OGZ-2594902. Bevat 'Bijlage bij het kabinetsstandpunt RVZ-advies bestrijding vrouwelijke genitale verminking'.

Plaatscode: BR 804

Lesmap meisjesbesnijdenis / B. van Ginneken, K. Dekkers, B. Tuk, M. de Neef. - Utrecht : Pharos ; Rutgers Nisso Groep, 2005. - 188 p.

[Samenvatting:](#)

Deze lesmap vormt onderdeel van een breed plan van aanpak van de overheid waarin verschillende facetten rondom vrouwelijke genitale verminking (VGV) worden belicht, met het uiteindelijke doel van het voorkomen van vrouwelijke genitale verminking. Uitgangspunt van dit lesmateriaal is het integreren van kennis over meisjesbesnijdenis en de gevolgen ervan binnen de reguliere voorlichting en vorming. Zie ook de DVD behorende tot deze lesmap (plaatscode DVD 501).

Plaatscode: 10F12

NO GAME! Voorlichting over meisjesbesnijdenis / I. van Nieuwenhuijzen. - In: Phaxx; volume 12 nr 3/4 (2005), p. 9

[Samenvatting:](#)

No Game is het 'jongerenboard' van Pharos, dat zich bezighoudt met voorlichting door jongeren aan jongeren over meisjesbesnijdenis. In mei 2005 kwam een aantal jongeren voor de eerste keer bij elkaar om daarover te praten. Een gesprek met Fikria, deelneemster van het eerste uur, over haar motieven om mee te doen.

Plaatscode: TA 5350

Onze verborgen tranen / W. Dirie, C. Milborn. - Amsterdam : Uitgeverij Sirene, 2005. - 223 p. - ISBN 90-5831-372-7

[Samenvatting:](#)

In dit boek beschrijft de auteur haar eigen ervaring met meisjesbesnijdenis als vijfjarige kind, en de levenslange gevolgen daarvan voor haar, alsmede de situatie in verschillende Europese landen betreffende meisjesbesnijdenis.

Plaatscode: 10D32

Preventie van vrouwelijke genitale verminking in Nederland / J.F.M. Bijlsma-Schlösser, I.A. van Eerdenburg-Keuning. - In: Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde; volume 149 nr 47 (2005), p. 2603-2606

[Samenvatting:](#)

De auteurs gaan in het kader van preventie van vgv in Nederland in op beleid, incidentie en attitude, handhaving van het besnijdenisverbod, en preventie door voorlichting.

Plaatscode: TA 5243

Strafbaarstelling en handhaving van meisjesbesnijdenis / R. Kool. - In: Nederlands Juristenblad; volume 80 nr 5 (november 2005), p. 2092-2095

Samenvatting:

Zie ook de reactie op dit artikel: Strijd tegen meisjesbesnijdenis: een schromelijke overschatting van de betekenis van recht (met naschrift R. Kool), (2006, plaatscode: TA 5523).

Plaatscode: TA 5522

Van een vanzelfsprekende naar een bespreekbare traditie?: een onderzoek naar een voorlichtingscampagne in eigen taal en cultuur en de identiteitsbeleving ten aanzien van vrouwenbesnijdenis binnen de Somalische gemeenschap in Den Haag / A. Tarrida. - Amsterdam : A. Tarrida, 2005. - 103 p. - Scriptie in kader van studie sectie Gezondheidszorg en cultuur, Vrije Universiteit Amsterdam

Samenvatting:

Het doel van deze scriptie is om de effecten van de voorlichtingscampagne in de eigen taal en cultuur en de verandering op kennis en attitude ten aanzien van vrouwenbesnijdenis binnen de Somalische gemeenschap in kaart te brengen. Daarnaast is onderzocht in hoeverre vrouwenbesnijdenis gerelateerd kan worden aan de identiteitsvorming van een Somaliër.

Plaatscode: 10D24

Vrouwelijke genitale verminking: een rechtsvergelijkend onderzoek tussen Nederland en Canada / B.H. Jonkvorst. - n.l. : Bianca Jonkvorst, 2005. - 46 p. studie rechten, Universiteit Utrecht

Samenvatting:

Het doel van dit onderzoek is door middel van een rechtsvergelijkend onderzoek tussen Nederland en Canada bezien of het strafrecht een bijdrage kan leveren inzake de bestrijding van vrouwelijke genitale verminking (VGV) en of specifieke strafbaarstelling van VGV wenselijk is. Tevens zal worden onderzocht welke gradaties van VGV opportuniteit van vervolging verdienen.

Plaatscode: 10E83

Vrouwelijke genitale verminking in juridisch perspectief: achtergrondstudie. - Zoetermeer : Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) ; Commissie Bestrijding Vrouwelijke Genitale Verminking, 2005. - 192 p. ISBN 9057321440

Samenvatting:

Het onderzoek is als volgt opgebouwd. Eerst wordt een korte beschrijving gegeven van het fenomeen VGV en de achtergronden daarvan (hoofdstuk 2). Daarna volgt een schets van het mensenrechtelijk denken dat ten grondslag ligt aan de wens van de Nederlandse regering VGV actief te voorkomen en te bestrijden. Deze wens is conform de internationale opvattingen, waarbinnen VGV wordt gezien als fundamentele schending van de mensenrechten. Hierbij wordt o.a. aandacht besteed aan de culturele bepaaldheid van VGV als traditionele praktijk (hoofdstuk 3). De voor- en nadelen van een specifieke strafbaarstelling worden op een rijtje gezet (hoofdstuk 4). Vervolgens wordt aandacht besteed aan de problemen met betrekking tot de handhaving van de strafbepalingen. In de hoofdstukken 6 tot en met 8 worden de strafbaarstelling en handhaving in Frankrijk, België, Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk beschreven. De internationaalrechtelijke kwesties worden beschreven in hoofdstuk 9. Ten slotte volgen enkele conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 10). Zie ook 10C4A (Bestrijding vrouwelijke genitale verminking):

beleidsadvies), 10C4B (Bestrijding vrouwelijke genitale verminking: onderbouwing advies), en 10C4D (Vrouwelijke genitale verminking nader bekeken: een onderzoek naar de aard, omvang en attitude onder professionals en risicogroep in Amsterdam en Tilburg).
Plaatscode: 10C4C

Vrouwelijke genitale verminking nader bekeken: een onderzoek naar de aard, omvang en attitude onder professionals en risicogroep in Amsterdam en Tilburg / M. Kramer, P. Dijkema, I. Joris ... [et al.]. - Amsterdam ; Tilburg : GG&GD Amsterdam ; GGD Hart voor Brabant, 2005. - 87 p.

Samenvatting:

Vervolgmeting. Zie ook 10C4A (Bestrijding vrouwelijke genitale verminking: beleidsadvies), 10C4B (Bestrijding vrouwelijke genitale verminking: onderbouwing advies), en 10C4C (Vrouwelijke genitale verminking in juridisch perspectief: achtergrondstudie).
Plaatscode: 10C4D

What every woman should know: a comprehensive information and advice leaflet for black and minority ethnic women / B. Yigletu. - London : NAZ Project London, 2005. - 26 p.

Samenvatting:

Bestellen: npl@naz.org.uk / www.naz.org.uk.
Plaatscode: BR 700

2004

Aanpak vrouwelijke genitale verminking / H. Hoogervorst. - Den Haag : Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2004. - 11 p.

Samenvatting:

Brief van de Minister van VWS van 23 april 2004 aan de Tweede Kamer (kenmerk GVM/2464671).
Plaatscode: BR 803

A comparative analysis of the different legal approaches towards female genital mutilation in the 15 EU Member States, and the respective judicial outcomes in Belgium, France, Spain, Sweden and the United Kingdom / E. Leye, J. Deblonde. - Ghent : International Centre for Reproductive Health (ICRH), 2004. - 77 p.

Samenvatting:

Een vergelijkend onderzoek naar de verschillende juridische benaderingen en wetgeving t.o.v. vgv in 15 lidstaten van de Europese Unie.
Plaatscode: 12B37

Comparative study of meanings, beliefs, and practices of female circumcision among three Nigerian tribes in the United States and Nigeria / P.O. Anuforo, L. Oyedele, D.F. Pacquiao. - In: Journal of Transcultural Nursing; volume 15 nr 2 (2004), p. 103-113
Plaatscode: TA 6176

Culture clash: desiging vagina's, FGM, and Dutch policy / J. Bouscher, A. Rosof. - In: Humanity in Action Reports; (2004), p. 81-85
Plaatscode: TA 6248

Do we know consent when we see it? Female genital mutilation and the dilemmas of consent / J.B. Lennahan Paper, University of Colorado at

Boulder Western Political Science Association 2004 Conference,
Portland, Oregon, 11 Mrch., 2004
Plaatscode: TA 6067

Europese ontmoetingen over vrouwenbesnijdenis en preventie / G.
Nienhuis, E. Leye. - In: Cultuur Migratie Gezondheid; volume 1 nr 1
(2004), p. 55-57

Samenvatting:

De auteurs bespreken in dit artikel de omgang met vrouwenbesnijdenis
in Europa en Afrika. Daarnaast komen samenwerking en preventie aan
bod.

Plaatscode: TA 5170

Female genital circumcision among immigrant muslim communities:
public debate in the Netherlands / E. Bartels. - In: Journal of Muslim
Minority Affairs; volume 24 nr 2 (october 2004), p. 393-399
Plaatscode: TA 6259

Female genital cutting among immigrants in European Countries: are
risk estimations reasonable? / S. Johnsdotter (2004)

www.ask.lub.lu.se/archive/00018020/01/Rome2004.pdf (gezien
12/09/2007).

Samenvatting:

Lezing op conferentie Mutilazione genitali femminili in Europa: problemi
e proposte l'eradicazione di una pratica culturale, Roma, 10 - 11
dicembre 2004.

Plaatscode: TA 5929

Female genital cutting in the demographic and health surveys: a critical
and comparative analysis / S.P. Yoder, N. Abderrahim, A. Zhuzhuni. -
Calverton : ORC Macro, 2004. - 65 p. (DHS Comparative Reports ; 7)

Samenvatting:

Dit rapport heeft de volgende indeling: 1). Introduction: 1. Terms and
concepts regarding FGC; 2. Purpose of this study; 3. Questions to
consider; 2) Studies of FGM: 1. Collection and interpretation of data on
FGC; 2. FGC prevalence estimates; 3. Types of FGC; 4. Health
consequences of FGC; 5. Continuation of the practice of FGC; 6.
Research priorities: 3) Development of FGC questions in DHS surveys:
1. Early DHS surveys; 2. Later DHS surveys; 3. FGC status of
respondents; 4. Respondents' accounts of the circumcision event:
Approaches to asking about the type of FGC; Identity of the person
performing the FGC; 5). Respondents' accounts of daughters'
circumcision; 6. Perceptions of FGC; 4). Discussion of FGC in DHS
survey reports: 1. National rates of FGC prevalence; 2. Desegregation
of data in country reports: FGC prevalence by age and residence; FGC
prevalence by region; FGC prevalence by education; FGC prevalence
and religion; FGC prevalence and ethnicity; 3. Circumstances
surrounding the circumcision: Age at circumcision; Type of
circumcision; Identity of person who performed FGC; 4. Health
consequences from survey data; 5. Individual perceptions of FGC:
Support for FGC among women; Reasons to continue FGC; Support for
FGC among men; 5). Changes over time: 1. Tracking changes in the
practice of FGC; 2. Comparison of age cohorts; 3. Mother-daughter
comparisons; 4. Comparison of survey results at two points in time; 6).
Conclusion: use of DHS data on FGC.

Plaatscode: 10D47

Female genital mutilation, asylum seekers and refugees: the need for an integrated European Union agenda / R.A. Powell, E. Leye, A. Jayakody ... [et al.]. - In: Health Policy; volume 70 (2004), p. 151-162

[Samenvatting:](#)

In dit artikel worden voorstellen gedaan voor een geïntegreerde agenda voor de toekomst, afgestemd op alle EU landen en op de zorg die vluchtelingenvrouwen en -meisjes die besnijdenis hebben ondergaan of dreigen te ondergaan, nodig hebben. Daarbij komt aan de orde: onderzoek, training van beroepskrachten, voorlichting aan de gemeenschap.

Plaatscode: TA 5344

Female Genital Mutilation in New Zealand: understanding & responding: a guide for health and child protection professionals / N. Denholm. - Auckland : The Refugee Health Education Programme, 2004. - 116 p.

[Samenvatting:](#)

Deze handreiking heeft de volgende indeling: Section A: Background Information: 1) Definition; 2) Background to the Practice; 3) Beliefs and issues sustaining FGM; Section B: Clinical issues for health care professionals: 4) General health consequences of FGM; 5) Deinfibulation; 6) Pregnancy and childbirth issues; 7) Sexual and reproductive health issues; 8) Psychological and social consequences; 9) Effective consultations and FGM education; Section C: FGM Child Protection Issues: 10) Child protection issues; 11) FGM protection and prevention. Bijlagen zijn onder meer: FGM education resources, websites & international instruments. Plaatscode: 10B15

Female genital mutilation in the West: traditional circumcision versus genital cosmetic surgery / B. Essen, S. Johnsdotter. - In: Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica; volume 83 (2004), p. 611-613

Plaatscode: TA 6054

Female genital mutilation: treating the tears / H. Lockhat. - Middlesex : Middlesex University Press, 2004. - 198 p. : ill. - ISBN 1-898253-90-0

[Samenvatting:](#)

Dit boek vormt de neerslag van zes jaar onderzoek naar de bevindingen van vrouwen op het gebied van vrouwenbesnijdenis. Naast het bespreken van de geschiedenis van vrouwenbesnijdenis en de rol van mensenrechten, godsdienst en preventie, wordt er uitgebreid ingegaan op de lichamelijke en psychologische ervaringen van besneden vrouwen. Daarnaast is er aandacht voor hulpverlening aan deze groep.

Plaatscode: 10D49

How experiences and attitudes relating to female genital circumcision vary according to age on arrival in Britain: a study among young Somalis in London / L.A. Morison, Ah. Dirir, E. Sada ... [et al.]. - In: Ethnicity & Health; volume 9 nr 1 (Feb. 2004), p. 75-100

Plaatscode: TA 6013

Interculturele gevoeligheid: kansen en knelpunten in de interculturele communicatie van gynaecologen en verloskundigen met Somalische vrouwen rondom vrouwenbesnijdenis / K. van den Heuvel. - Enschede : Kim van den Heuvel, 2004. - 67 p.

[Samenvatting:](#)

Doel van deze scriptie is een analyse van de knelpunten in de interculturele communicatie van gynaecologen en verloskundigen met Somalische vrouwen rondom vrouwenbesnijdenis aan de hand van het ASKED-model van interculturele competentie van Josepha Campinha-Bacote. Met behulp van dit model worden aan de hand van de aspecten culturele bewustzijn (awareness), vaardigheden (skills), kennis, hoeveelheid ontmoetingen (encounters) en verlangen, de gedragsdeterminanten bij de gynaecologen en verloskundigen onderzocht. Aanbevelingen zijn onder meer: het ontwikkelen van een 'genital mutilation talk' als hulpmiddel voor het bespreken van vrouwenbesnijdenis; het aanbieden van een training (bijscholing) aan verloskundigen over interculturele communicatie (specifiek m.b.t. dit onderwerp); het bewerkstelligen van een gezamenlijk en eenduidig beleidsstandpunt over vrouwenbesnijdenis bij de KNOV en de NVOG; het profileren van Pharos als 'focal point' op gebied van vrouwenbesnijdenis bij gynaecologen en verloskundigen (onder meer bijv. door folders en website); het onder de aandacht brengen bij de betrokken organisaties en overheden van dit onderzoeksrapport.
Plaatscode: 9F84

'It's only a tradition': making sense of eradication interventions and the persistence of female 'circumcision' within a Swedish context / B.M. Ahlberg, I. Krantz, G. Lindmark ...[et al.]. - In: Critical Social Policy; volume 24 nr 1 (2004), p. 50-78
Plaatscode: TA 6065

Knagen aan een oude traditie: artsen kunnen helpen vrouwenbesnijdenis te stoppen / G. Nienhuis. - In: Medisch Contact; volume 59 nr 6 (6 febr. 2004), p. 209-211

Samenvatting:

Vrouwenbesnijdenis staat er discussie, niet alleen in Nederland maar ook in Afrikaanse landen waar lang aan de traditie werd vastgehouden. Toch zullen artsen nog altijd met besneden vrouwen worden geconfronteerd. Respect en geduld zijn dan belangrijk.
Plaatscode: TA 5161

Prevalence of female genital mutilation among African women resident in the Swedish county of Östergötland / A.-A. Kangoum, U. Flodin, M. Hammar ... [et al.]. - In: Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica; volume 83 nr 2 (2004), p. 187-190
Plaatscode: TA 6516

Qualitative study of perinatal care experiences among Somali women and local health care professionals in Norway / S. Vangena, R.E.B. Johansen, J. Sundby ...[et al.]. - In: Journal of Obstetrics, Gynecology, and Reproductive Biology; volume 112 nr 1 (Jan. 2004), p. 29-35
Plaatscode: TA 6012

Sexual health among young Somali women in Sweden: living with conflicting culturally determined sexual ideologies / S. Johnsdotter, B. Essen. - Paper gepresenteerd tijdens het INTACT Network's annual research seminar, Advancing Knowledge of the Psycho-sexual effects of FGM/C: assessing evidence, Alexandria, oktober 10-12, 2004

Samenvatting:

Deze bijdrage gaat in op het verschillende gedachtegoed met betrekking tot seksualiteit, waar Somalische vrouwen in Zweden mee te maken krijgen. Daarnaast is er aandacht voor best practices van

cultureel sensitieve hulpverlening bij besneden vrouwen wanneer het onderwerpen betreft die met seksualiteit te maken hebben.
Plaatscode: TA 5293

Similarities in attitudes and misconceptions toward infant male circumcision in North America and ritual female genital mutilation in Africa / H. Lightfoot-Klein. - [s.l.] : FGC Education and Networking Project, 2004. - 1 p.

[Samenvatting:](#)

Tabeloverzicht toont de overeenkomsten in opvattingen (of misvattingen) en houdingen ten opzichte van enerzijds meisjesbesnijdenis in Afrika en anderzijds jongensbesnijdenis in Noord-Amerika.

Plaatscode: BR 678

Traditie of dwang?: 'Bestrijding vrouwenbesnijdenis in Nederland begint in Somalië' / S. van Dijk. - In: Contrast; volume 11 nr 2 (2004), p. 10-11

[Samenvatting:](#)

Aan het woord komt de Somalische Stella Ismael. Zij strijdt ertegen dat meisjes die in Nederland opgroeien, worden besneden in hun herkomstland.

Plaatscode: TA 5262

Uitbanning van vrouwenbesnijdenis: een kwestie van goed beleid?: het Nederlands beleid in het licht van de internationale regelgeving: een vergelijking met het beleid in België en het Verenigd Koninkrijk / C. Driesse. - Leiden : Catharina Driesse, 2004. - 75 p.

Plaatscode: 12D17

'Van verzwegen pijn naar stil verdriet': visies op vrouwenbesnijdenis en verandering / A. van der Kwaak, C. Keizer. - Amsterdam : Vrije Universiteit Amsterdam ; Dienst Communicatie Wetenschapswinkels, 2004. - 170 p.

[Samenvatting:](#)

De bundel 'Van verzwegen pijn naar stil verdriet': visies op vrouwenbesnijdenis en verandering is een verzameling artikelen over onderzoek dat tussen 2002-2004 heeft plaatsgevonden naar verschillende aspecten van vrouwenbesnijdenis in Nederland. Aan de orde komen thema's als vrouwenbesnijdenis en cultuurverandering en de rol van de Nederlandse gynaecoloog in de aanpak van vrouwenbesnijdenis. Inhoud: Inleiding / A. van der Kwaak; Acculturatie en psychische effecten van vrouwenbesnijdenis / C. Keizer; Houding, identiteit en vrouwenbesnijdenis / A. Tarrida; Gender en Somalische vrouwen: tijd voor verandering / J. Beintema; Vrouwenbesnijdenis en cultuurverandering / S. Goei; Discriminatie, racisme en Somaliërs / N. Sabajo; Het voorkomen en signaleren van vrouwenbesnijdenis, haalbare kaart voor de jeugdgezondheidszorg? / M. Zwaan; De rol van de Nederlandse gynaecoloog in de aanpak van vrouwenbesnijdenis / E. Eerenberg; Islamitisch, Somalisch, en Nederlands recht: vrouwenbesnijdenis en lichamelijke integriteit / L.-J. Leusink; Vrouwenbesnijdenis onder Guineeërs en Senegalezen in Nederland / J. Zwemmer.

Plaatscode: 9E76

Verslag 8e bijeenkomst Platform en Klankbordgroep Vrouwenbesnijdenis op 23 september 2004 Pharos Utrecht / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2004. - 10 p.

[Samenvatting:](#)

Inhoud: Toelichting op de opdracht commissie bestrijding Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV) bij de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, door M. Wats, projectleider van de commissie; Presentatie activiteiten rondom meisjesbesnijdenis MOA Zuid-Holland/Utrecht, door M. Hassan en M. Kessels; Bijdrage Vrije Universiteit Amsterdam, door A. van der Kwaak; Bestrijdingscampagne vrouwenbesnijdenis in Den Haag, door A. Aden, voorzitter SBSS (Stichting Bewonersorganisatie van Somaliërs in de Schilderswijk).

Plaatscode: 10B56

Women migrants in the European Union: a search for data: background paper for the EU-conference "Diversity and participation; the gender perspective", organised by the Netherlands presidency on July 6 and 7, 2004 / A. Fermin, K. de Blansch, S. van der Hijden. - The Hague : Netherlands Ministry of Social Affairs and Employment (SZW), 2004. - 70 p.

Samenvatting:

Doel van dit document is om aan te geven welke van de 25 lidstaten van de Europese Unie anno 2004 over welke onderwerpen m.b.t. migrantenvrouwen rapporten hebben uitgebracht, en om vanuit de verzamelde informatie een beeld te schetsen van de situatie van migrantenvrouwen en nationale vrouwenminderheden binnen de EU. Naast het presenteren van data over de sociaal-economische situatie van migrantenvrouwen, alsmede over gendergerelateerde onderwerpen zoals vrouwenrechten en -veiligheid, machtsbeleving en besluitvaardigheid, komen ook voorbeelden van good practices aan bod. Dit rapport vormt een aanvulling op het socio-demografische profiel van migrantenvrouwen in 15 EU-lidstaten, opgesteld door het Universiteit van Utrecht (vindplaats 10A21).

Plaatscode: 10A20

Women migrants in the European Union: a search for data: background paper for the EU-conference "Diversity and participation; the gender perspective", organised by the Netherlands presidency on July 6 and 7, 2004 / A. Fermin, K. de Blansch, S. van der Hijden. - The Hague : Netherlands Ministry of Social Affairs and Employment (SZW), 2004. - 70 p.

Samenvatting:

Doel van dit document is om aan te geven welke van de 25 lidstaten van de Europese Unie anno 2004 over welke onderwerpen m.b.t. migrantenvrouwen rapporten hebben uitgebracht, en om vanuit de verzamelde informatie een beeld te schetsen van de situatie van migrantenvrouwen en nationale vrouwenminderheden binnen de EU. Naast data over de sociaal-economische situatie van migrantenvrouwen, alsmede over gender-gerelateerde onderwerpen zoals vrouwenrechten en -veiligheid, machtsbeleving en besluitvaardigheid, komen ook voorbeelden van good practices aan bod, worden tevens gegevens inzake huiselijk geweld, vrouwenhandel, vrouwenbesnijdenis en eerwraak vermeld. Dit rapport vormt een aanvulling op het socio-demografische profiel van migrantenvrouwen in 15 EU-lidstaten, opgesteld door het Universiteit van Utrecht (vindplaats 10A21).

Plaatscode: 10A20

2003

10 jaar Pharos: beknopte biografie van een pionierende organisatie / E. de Vries, A. Chakrabarty, V. Huijbregts ...[et al.]. - Utrecht : Pharos, 2003. - 40 p. (Jubilaeumnummer Phaxx 2003)

De auteur geeft een beschouwing over de invloed van cultuur op de opvoeding, in de context van sociologische en juridische visies op kindermishandeling. Tevens gaat ze in op internationale initiatieven om FGM uit te bannen.

Plaatscode: TA 5261

FGM in Sweden: Swedish legislation regarding "female genital mutilation" and implementation of the law / S. Johnsdotter. - Gent : Ghent University, 2003. - 67 p.

[Samenvatting:](#)

Rapport in het kader van het EC Daphne project Evaluating the impact of existing legislation in Europe with regard to female genital mutilation. Bevat een samenvatting in het Zweeds en een samenvatting in het Somali.

Plaatscode: 10D25

FOKO 2003: abstracts / A. Johnson. - Oslo : International Centre for Reproductive Health (ICRH), 2003. - 20 p.

[Samenvatting:](#)

Samenvattingen van de 15 bijdragen op de 2e FOKO Netwerk Conferentie in Zweden 5-7 september 2003.

Plaatscode: 10C16

The health consequences of female circumcision: science, advocacy, and standards of evidence / C.M. Obermeyer. - In: Medical Anthropological Quarterly; volume 17 nr 3 (2003), p. 394-412

Plaatscode: TA 6055

How to deal with female circumcision as a health issue in the Nordic countries / B. Essen, C. Wilken-Jensen. - In: Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica; volume 82 (2003), p. 683-686

[Samenvatting:](#)

Naast het belichten van vrouwenbesnijdenis als gezondheidsthema in Scandinavië, wordt ingegaan op het Nordic Network for Research on Female Circumcision.

Plaatscode: TA 5193

Een huis is niet mooi zonder toegangsdeur: over vrouwenbesnijdenis: in het bijzonder bij Somalische vrouwen in het Islamitische, Somalische en Nederlandse recht / L.-J. Leusink. - Utrecht : Li-Janne Leusink, 2003. - 81 p.

Plaatscode: 12D18

Report of the international conference on "zero tolerance to fgm". - Addis Ababa : Inter-African Committee, 2003. - 100 p.

[Samenvatting:](#)

Het verslag van de internationale conferentie over preventie van vrouwenbesnijdenis die plaatsvond van 4-6 februari in Addis Ababa te Ethiopië. Bevat ondermeer: voordrachten, informatie over voorlichtingsmateriaal, en een overzicht van best practices.

Plaatscode: 9F36

Projectevaluatie, vrouwenbesnijdenis in Nederland: Van beleid naar praktijk september 2000 - december 2002 / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2003. - 27 p. [Samenvatting:](#)

In dit evaluatieverslag komt het volgende aan de orde: het voortraject project: krachten bundelen; het preventieproject: algemeen; evaluatie per onderdeel: platform en klankbordgroepbijeenkomsten, activiteiten

en onderzoek gericht op de Somalische gemeenschap, activiteiten gericht op de reguliere zorg, internationale samenwerking en uitwisseling. De bijlagen bevatten een overzicht van de activiteiten in de pilotplekken en een overzicht van de bijdrage van Pharos/FSAN in publicaties en interviews.

Plaatscode: 9E53

Somali women in Western exile: reassessing female circumcision in the light of islamic teachings / S. Johnsdotter. - In: Journal of Muslim Minority Affairs; volume 23 nr 2 (october 2003), p. 361-373

Plaatscode: TA 6425

Vrouwenbesnijdenis / C.M. Fokkema, C.C. Huisman. - Lelystad : AO BV, 2003. - 22 p. : foto's.

Samenvatting:

In deze brochure wordt de problematiek rond vrouwenbesnijdenis besproken. Ingegaan wordt op hoeveel, waar, werkwijze, redenen, standpunten, gezondheidsgevolgen, wettelijk verbod en bestrijding.

Plaatscode: BR 655

Wankele waarden : levenskwesaties van moslims belicht voor professionals met bijdragen van Adulwahid van Bommel en zeventien deskundigen uit hulpverlening, onderwijs, zorg en justitie / R.

Ramsaran, B. Spaans (red.), J.J.M. Avezaat ... [et al.]. - Utrecht : FORUM, 2003. - 304 p. - Lit.opg.: p. 285-301 ISBN 9057141299

Samenvatting:

Deze handreiking over de islam met methodieken om communicatie te verbeteren is voor hulpverleners, onderwijzers, artsen en justitionele ambtenaren bedoeld om inzicht te bieden in de religieuze achtergrond van moslim leerlingen, -patiënten en -cliënten. Naast een beschouwing over de rol van de professional en een inleiding op de koran en de islam, komen aan de hand van de praktijk en van realistische casussen thema's en onderwerpen als medicijngebruik tijdens ramadan, de sociale positie van de vrouw, opvoeden en straffen, vrouwenbesnijdenis, homoseksualiteit, uithuwelijking, echtscheiding, hoofddoekjes, eerwraak, berouw en vergiffenis, anticonceptie en abortus, bijgeloof, euthanasie en andere ethische vragen m.b.t. kwesaties zoals prenataal onderzoek, orgaandonatie en gehandicapte kinderen aan bod.

Plaatscode: 9D87

2002

Barriers to effective child protection in a multicultural society: effectively protecting black and minority ethnic children from harm: overcoming barriers to the child protection process / E. Harran. - In: Child Abuse Review; volume 11 nr 6 (2002), p. 411-414

Plaatscode: TA 6234

Etniciteit en diversiteit: congresbundel 2002 / R. Rector. - Amsterdam : Vrije Universiteit, wetenschapswinkel, 2002. - 93 p. - (Rapportnr. 0207)

Samenvatting:

Deze bundel is een verslag van het, ter gelegenheid van het twintig jarig jubileum van de Wetenschapswinkel VU, georganiseerde congres "Etniciteit en diversiteit: van onderzoek naar beleid naar actie" op 5 november 2002. Zie bijdrage: Voorlichting en meisjesbesnijdenis: impressies van onderzoek en activiteiten / A. van der Kwaak, J. Beintema, A. Tarrida.

Plaatscode: 9D50

Female genital cutting: cultural conflict in the global community / E.H. Boyle. - Baltimore : The John Hopkins University Press, 2002. - 188 p. ISBN 0-8018-7063-1

[Samenvatting:](#)

In dit onderzoek wordt de controversiële praktijk van meisjesbesnijdenis bestudeerd vanuit het perspectief van het internationale systeem, overheden, en individuen. Bijdragen: Understanding female genital cutting; The evolution of debates over female genital cutting; International mobilization; The diffusion of national policies against female genital cutting; Variation in the meanings of national policies; Individual response: a clash of alternative meaning systems; Individual frame resonance: explanations for opposing female genital cutting.

Plaatscode: 10E60

Female genital mutilation: understanding and overcoming a worldwide sexual crime: working paper / C.F. Horowitz. - Washington : Women's Freedom Network, 2002. - 28 p.

[Samenvatting:](#)

Dit discussiestuk over vrouwenbesnijdenis behandelt de volgende thema's: geschiedenis en geografie, lichamelijke en geestelijke gevolgen, dwang en eer, besnijdenis bij jongens en mannen, westerse voorstanders van vrouwenbesnijdenis, vrouwenbesnijdenis als vraagstuk, het uitbannen van vrouwenbesnijdenis, empathie: de sleutel tot verandering, programma's die FMG tegengaan.

Plaatscode: BR 673

'Oude wortels in nieuwe aarde': vorm geven aan relaties en seksualiteit door vluchtelingenjongeren in een veranderende cultuur / H. Dekker. - Ede : Helen Dekker, 2002. - 52 p.

[Samenvatting:](#)

Afstudeerscriptie in het kader van de deeltijdopleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan de Christelijke Hogeschool Ede.

Plaatscode: 10E12

Pain as a counterpoint to culture: toward an analysis of pain associated with infibulation among Somali immigrants in Norway / R.E.B.

Johansen. - In: Medical Anthropology Quarterly; volume 16 nr 3 (2002), p. 312-340

Plaatscode: TA 5630

Preventieprojecten met betrekking tot vluchtelingen en asielzoekers in Nederland / Helpdesk LOP/LSP. - Utrecht : Trimbos-instituut, 2002. - 50 p. (tot 2003)

[Samenvatting:](#)

Het LOP (Landelijke Ondersteuning Preventie GGZ) draagt zorg voor onderlinge samenhang en afstemming op het gebied van ggz-preventie en werkt hiertoe samen met regionale instellingen, relevante landelijke instituten, overheden en de Landelijke Steunfunctie Preventie verslaving en middelengebruik (LSP). Deze uitgave geeft een overzicht (tot 2003) van de preventiepraktijk en gerichte verwijzingen naar literatuur, onderzoek, personen of eerder uitgevoerde projecten, o.a. met betrekking tot vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 8E49

Report of the fifth meeting of the Dutch NGO Coalition and Advisory Group against Female Genital Mutilation 23 april 2002 Utrecht, The

Netherlands / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2002. - 15 p. (zie ook Nederlandstalige versie (9C15)).

Samenvatting:

In dit verslag komen de volgende onderwerpen aan de orde: de ontwikkelingen in internationaal perspectief wat betreft kinderrechten en meisjesbesnijdenis, als vervolg op de door Defence for Children eerder geschetste ontwikkelingen (april 2001). Vervolgens de ontwikkelingen in het Pharos-FSAN project, met name de activiteiten richting Somalische gemeenschap op een aantal pilot-plekken. De medische aspecten van vrouwenbesnijdenis in de gynaecologische praktijk komen daarna aan de orde. Daarnaast is er een bijdrage van een Somalische VETC'er: eigen ervaringen uit de praktijk in het geven van voorlichting over vrouwenbesnijdenis. De bijlagen bevatten een lijst met aanwezigen, adressenlijsten, en de uitnodiging en het programma voor de bijeenkomst.

Plaatscode: 9C15A

Stop excision: Indicators of Process and Impact in the fight against Harmful Traditional Practices (Female Genital Mutilation). - Addis Ababa : Inter-African Committee, 2002. - 34 p.

Plaatscode: BR 802

Verslag 6e bijeenkomst Platform en Klankbordgroep Vrouwenbesnijdenis op 1 november 2002 Clubhuis De Mussen te Den Haag / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2002. - 38 p.

Samenvatting:

Dit verslag bevat de lezing van Abdulwahid van Bommel "Seksuele beleving en vrouwenbesnijdenis". Ingegaan wordt op de principes van reinheid die als een rode draad door alle geboden lopen, maar ook de gelijkwaardigheid van man en vrouw worden besproken. Kort wordt een samenvatting gegeven van de activiteiten in het samenwerkingsproject Pharos-FSAN. Vervolgens worden de resultaten gepresenteerd vanuit VU Amsterdam door twee studentes die met name getrainde sleutelpersonen en voorlichters eigen taal en cultuur van het Pharos-FSAN project hebben geïnterviewd vanuit verschillend perspectief (zie voor het volledige onderzoek 9 ...). Afgesloten wordt met een dialoog met vijf jonge Somaliërs over vrouwenbesnijdenis. De bijlage bevat een lijst van deelnemers, adressenlijsten van Klankbordgroepleden per 29/01/2003 en het programma.

Plaatscode: 9D4

Verslag 5e bijeenkomst Platform en Klankbordgroep Vrouwenbesnijdenis op 23 april 2002 / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2002. - 12 p. - Zie ook Engelstalige versie (9C15A).

Samenvatting:

In dit verslag komen de volgende onderwerpen aan de orde: de ontwikkelingen in internationaal perspectief wat betreft kinderrechten en meisjesbesnijdenis, als vervolg op de door Defence for Children eerder geschetste ontwikkelingen (april 2001). Vervolgens de ontwikkelingen in het Pharos-FSAN project, met name de activiteiten richting Somalische gemeenschap op een aantal pilot-plekken. De medische aspecten van vrouwenbesnijdenis in de gynaecologische praktijk komen daarna aan de orde. Daarnaast is er een bijdrage van een Somalische VETC'er: eigen ervaringen uit de praktijk in het geven van voorlichting over vrouwenbesnijdenis. De bijlagen bevatten een lijst met aanwezigen, adressenlijsten, en de uitnodiging en het programma voor de bijeenkomst.

Plaatscode: 9C15

Vrouwenbesnijdenis in Nederland: gedragsbepalende factoren
Somalische sleutelpersonen en voorlichtsters / C. van Aalst. -
Amsterdam : Vrije Universiteit Dienst Communicatie
Wetenschapswinkel, 2002. - 36 p. Rapportnr. 0206

Samenvatting:

Aan de hand van de "theory of planned behavior" (Fischbein/Ajzen) wordt in kaart gebracht wat de factoren zijn die bepalen dat Somalische sleutelfiguren en "voorlichtsters eigen taal en cultuur" negatief staan ten opzichte van het besnijden van Somalische meisjes in Nederland in de komende jaren en welke redenen volgens hen een rol spelen voor de gemeenschap om vrouwenbesnijdenis in stand te houden.

Geconcludeerd wordt dat de ervaringen die zijn opgedaan bij de voorlichtingscampagne van het preventieproject Pharos-FSAN 'Vrouwenbesnijdenis in Nederland, van beleid naar praktijk' gebruikt kunnen worden om tot gedragsverandering te komen.

Plaatscode: 9C62

2001

Female genital mutilation: integrating the prevention and the management of the health complications into the curricula of nursing and midwifery: a teacher's guide / WHO. - [s.l.] : WHO, Geneva, 2001. - 144 p.

Samenvatting:

Deze handleiding is bedoeld voor docenten van verpleegkunde en verloskunde om te voorzien in de behoefte aan kennis en vaardigheden met betrekking tot het omgaan met besneden meisjes en vrouwen, vooral waar er sprake is van complicaties als gevolg van besnijdenis. Aan bod komt ook: strategieën voor preventie van vrouwenbesnijdenis; theorie; assessment; counselling; verwijzing van cliënten; het openen van type III FGM. Zie ook bijbehorende Student's manual (10D12) en de Policy guidelines for nurses and midwives (10D11).

Plaatscode: 9C98

Female genital mutilation: the prevention and the management of the health complications: policy guidelines for nurses and midwives. - Geneva : WHO, 2001. - 16 p.

Plaatscode: 10D11

The medical profession & human rights: handbook for a changing agenda / British Medical Association. - London : Zed books, 2001. - 561 p. - ISBN 1-85649-612-0

Samenvatting:

Handboek waarin diverse onderwerpen waarbij medici te maken hebben met mogelijke schending van mensenrechten, aan de orde komen, waaronder: artsen en asielzoekers, gevangenisartsen, forensische artsen, de behandeling van martelingslachtoffers en betrokkenheid van artsen bij gewapende conflicten en wapenonderzoek. Steeds wordt aandacht besteed aan de ethische aspecten en wordt aangegeven hoe medisch personeel hiermee om kan gaan, bijvoorbeeld over het kwestie mensenrechten en vrouwenbesnijdenis. Tenslotte worden aanbevelingen van de British Medical Association (BMA) geformuleerd. In de bijlagen zijn o.a. opgenomen: de BMA procedures voor mensenrechten-interventies, de verklaringen van de World Medical Association, het recente BMA beleid en adressen van relevante organisaties in Groot-Brittannië en wereldwijd.

Plaatscode: 8F5

Report of the fourth Meeting of the Dutch Coalition and Advisory Group against Female Genital Mutilation 14 oktober 2001 / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2001. - 10 p.

[Samenvatting:](#)

Engelse versie van 'Verslag 4e bijeenkomst Platform en Klankbordgroep Vrouwenbesnijdenis op 14 oktober 2001' (8F15).
Plaatscode: 8F15A

Report of the third Meeting of the Dutch NGO Coalition and Advisory Group against Female Genital Mutilation 24 april 2001 / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2001. - 16.p

[Samenvatting:](#)

Engelse versie van 'Verslag 3e bijeenkomst Platform en Klankbordgroep Vrouwenbesnijdenis op 24 april 2001 Pharos Utrecht' (9C13)
Plaatscode: 9C13A

Somaliërs in Nederland / Z.S. Naleie, G. Nienhuis. - In: Handboek Interculturele Zorg. - Maarsen: Elsevier Gezondheidszorg, 2001 (oktober), Hoofdstuk III 3.6-1, p.89-108

[Samenvatting:](#)

De bijna dertigduizend Somaliërs vormen in Nederland de grootste bevolkingsgroep van vluchtelingen. Behalve de problemen die voortvloeien uit de vlucht en de asielpcedure zelf zijn de grote cultuurverschillen en de sterk uiteenlopende verwachtingen over gezondheidszorg oorzaak van veel misverstanden tussen zorgvragers en zorgverleners. In dit hoofdstuk worden enkele voorbeelden aangehaald, onder andere m.b.t. opvoeding en onderwijs, man en vrouw, en seksualiteit. Daarnaast worden speciale aandachtspunten behandeld zoals qat-gebruik en vrouwenbesnijdenis.
Plaatscode: TA 4933

The struggle against female genital mutilation/female circumcision: the European experience / E. Leye. - Hoofdstuk 7 in: Understanding circumcision: a multi-disciplinary approach to a multi-dimensional problem / Denninston [et al.] . - New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers, 2001, [pp. 113-128].

[Samenvatting:](#)

Verschiede Europese landen hebben activiteiten ontwikkeld om FGM tegen te gaan. Dit gebeurt op vier verschillende niveaus: Europese politiek, gezondheidszorg, wetenschap en op gemeenschapsniveau. Het Europese Netwerk voor de Preventie van FGM coördineert activiteiten op al deze gebieden. Ingegaan wordt op de doelen van het netwerk en de resultaten van het eerste jaar.
Plaatscode: TA 5264

Verslag 4e bijeenkomst Platform en Klankbordgroep Vrouwenbesnijdenis op 14 oktober 2001 / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2001. - 12 p. (zie ook Engelstalige versie (9C13A)

[Samenvatting:](#)

Tijdens deze 4e bijeenkomst (gecombineerd met het programma 'Vrouwenbesnijdenis de wereld uit', onderdeel van vijf programma's in het KIT Tropentheater over de bestrijding van geweld tegen vrouwen) van het Platform Aanpak Vrouwenbesnijdenis stonden twee onderwerpen centraal: de eerste ervaringen van Train de Trainers, en de bespreking van het manifest Vrouwenbesnijdenis de wereld uit (om te beginnen uit Nederland). De inhoud van het verslag is als volgt:

samenvatting van de klankbordgroep, eerste ervaringen van de trainerscursus, bespreking manifest, impressies van zondag 14 oktober, adressenlijst actieve en corresponderende leden. De bijlagen bevatten: uitnodiging en programma bijeenkomst, artikel uit Trouw over de film 'La route d'un village', informatie aan de website van KIT Tropentheater n.a.v. het dagprogramma.

Plaatscode: 9C13

Verslag 3e bijeenkomst Platform en Klankbordgroep

Vrouwenbesnijdenis op 24 april 2001 Pharos Utrecht / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2001. - 24 p. (zie ook Engelstalige versie (8F15A))

[Samenvatting:](#)

Dit verslag van de derde bijeenkomst van Platform en Klankbordgroep Vrouwenbesnijdenis begint met een impressie van de bijeenkomst. Vervolgens komt aan de orde: opening door Stan Meuwese, directeur Defence for Children International, terugblik op de klankbordbijeenkomst van 6 oktober 2000, stand van zaken samenwerkingsproject FSAN-Pharos (Marina Hendriks), de internationale ontwikkelingen en de kracht van jongeren (Gerda Nienhuis), visie jongeren op vrouwenbesnijdenis (Munira Abdillahi), ontwikkelingen in Den Haag, stichting Bewonersorganisatie Somaliërs in de Schilderswijk (SBSS) en standpunt van de SBSS ten aanzien van vrouwenbesnijdenis (Abdullahi Aden). Bijgevoegd een lijst met aanwezigen en een adressenlijst. De bijlage bevat de uitnodiging + programma van de bijeenkomst.

Plaatscode: 8F15

'Vrouwenbesnijdenis eindelijk aanpakken': Kamerlid Dittrich bepleit coördinerend bewindspersoon / M. Coronel. - In: Contrast; nr 23 (5 juli 2001), p. 20-21

[Samenvatting:](#)

Gynaecologe Twina Gormas, D66-kamerlid Boris Dittrich, Zahra Naleie van de Federatie van Somalische organisaties in Nederland (FSAN) en Pharos-medewerker Agnes Verhulst gaan in op de kwalijke gevolgen van vrouwenbesnijdenis en op de laksheid van de Nederlandse overheid.

Plaatscode: TA 4917

Vrouwenbesnijdenis: het gebeurt in het buitenland met de meisjes van hier / J. Landman. - In: Bijeen; nr 1 (jan. 2001), p. 12-16

[Samenvatting:](#)

Gesprek met Agnes Verhulst (Pharos), Gerda Nienhuis (Pharos) en Zahra Siad Naleie over vrouwenbesnijdenis in de Somalische gemeenschap in Nederland. Ingegaan wordt op hoe belangrijk voorlichting is binnen de Somalische gemeenschap en welke initiatieven inmiddels zijn genomen om dit in gang te zetten.

2000

432 Somali women's birth experiences in Canada after earlier female genital mutilation / B. Chalmers, K. Omer Hashi. - In: Birth; volume 27 nr 4 (Dec. 2000), p. 227-234

Plaatscode: TA 5897

Die anwendung der Female genital mutilation (FGM) bei migrantinnen in Österreich. - Wien : Afrikanischer Frauenorganisation in Wien, 2000. - 33 p. : tab.

Plaatscode: BR 875

Expertmeeting "Vrouwenbesnijdenis, beleid in praktijk": verslag van de besloten Expertmeeting "Vrouwenbesnijdenis, beleid in praktijk", op 6 juni 2000 in het Centrum Arbeidsverhoudingen CAOP in Den Haag / F. Rondeel. - Den Haag : [s.n.], 2000. - 13 p.

Samenvatting:

Op 6 juni 2000 is een expertmeeting gehouden over vrouwenbesnijdenis. Aan deze expertmeeting namen deel: vertegenwoordigers van de departementen van Justitie, WVS, BZK, van het OM, Nederlandse- en Somalische welzijnsinstellingen, mensenrechtenorganisaties, universitaire medische- en onderzoeksinstituten en vertegenwoordigers van overige disciplines binnen de medische wereld en leden van de Somalische gemeenschap in Nederland. De discussie werd gehouden aan de hand van vier stellingen omtrent de omvang van de problematiek, knelpunten in de voorlichting en in de hulpverlening en de rol van de overheid. Eén van de belangrijkste conclusies is dat de opvattingen over de wenselijkheid van vrouwenbesnijdenis binnen de Somalische gemeenschap aan het schuiven is en dat het onderwerp meer bespreekbaar is geworden. Het is dan ook van belang tijdig op deze tendens in te spelen en door middel van gerichte voorlichting blijvende gedragsveranderingen binnen deze bevolkingsgroep te bewerkstelligen. Besproken zijn een tal van maatregelen die aan een effectieve bestrijding van deze vorm van mishandeling kunnen bijdragen.

Plaatscode: BR 610

Female genital mutilation: a guide to laws and policies worldwide / ed. A. Rahman, N. Toubia. - London/New York : Zed books, 2000. - 249 p. - ISBN 1-85649-773-9

Samenvatting:

Besproken wordt wat is vrouwenbesnijdenis, internationale mensenrechten, plichten van regeringen met betrekking tot mensenrechten, aanbevelingen voor regeringen en niet-gouvernementele organisaties (NGO's), wetgeving m.b.t. vrouwenbesnijdenis in Australië, België, Benin, Burkina Faso, Kameroen, Canada, Centraal Afrikaanse Republiek, Tsjaad, Ivoorkust, Democratische Republiek Kongo, Denemarken, Djibouti, Egypte, Eritrea, Ethiopië, Frankrijk, Gambia, Duitsland, Ghana, Guinee, Guinee-Bissau, Italië, Kenia, Liberia, Mali, Mauretanië, Nederland, Nieuw-Zeeland, Niger, Nigeria, Noorwegen, Senegal, Sierra Leone, Somalië, Soedan, Zweden, Tanzania, Togo, Oeganda, Verenigd Koninkrijk, USA.

Plaatscode: 8C42

Female genital mutilation: epidemiology. - In: Canadian Medical Association Journal; volume 162 nr 9 (2 May 2000), p. 1344

Samenvatting:

Cijfers over vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: TA 4562

Female genital mutilation: workshop manual / NOIVMWC. - Ontario : NOIVMWC, [2000]. - ca. 250 p. : tek.

Samenvatting:

Handleiding ontwikkeld door de 'National Organization of Immigrant and Visible Minority Women of Canada' (NOIVMWC) voor organisaties en groepen die schooling en/of voorlichting willen geven over vrouwenbesnijdenis. De handleiding wil hiermee beantwoorden aan de behoefte aan een feitelijke, betrouwbare en bondige gids die bruikbaar is voor workshops over dit onderwerp. De handleiding is als volgt

ingedeeld: planning van de workshop, introductie, vrouwenbesnijdenis en gezondheid, vrouwenbesnijdenis en de Canadese wetgeving, vrouwenbesnijdenis en traditie (sociale en culturele context). De bijlagen bevatten: overheadsheets, een begrippenlijst, workshopmateriaal, een bibliografie en tenslotte een lijst met veel gestelde vragen en antwoorden.

Plaatscode: 8C72

Genitale verminking bij meisjes en vrouwen / M. Masclee, S. Meuwese. - In: *Ars Aequi*, juridisch studentenblad; volume 49 nr 7/8 (2000), p. 535-541

[Samenvatting:](#)

In dit artikel wordt ingegaan op vrouwenbesnijdenis, welke redenen worden aangevoerd en wat de gevolgen zijn, en de juridische aspecten. Na een beschrijving van de situatie in een aantal landen (waaronder Nederland) wordt afgesloten met het standpunt van Defence for Children International.

Plaatscode: TA 4530

Geschonden vrouwen: vrouwenbesnijdenis, ook in Nederland / B. Kastrop. - In: *NRCV-gids*; (4 mrt. 2000), p. 14-15

[Samenvatting:](#)

Vrouwenbesnijdenis is een gruwelijke traditie waarvan wereldwijd jaarlijks twee miljoen meisjes het slachtoffer worden. Ook op Nederlandse keukentafels. Wat doen we eraan? In dit artikel komen Gerda Nienhuis en Agnes Verhulst van Stichting Pharos aan het woord. Het artikel behoort bij de uitzending van de NRCV "Geschonden vrouwen, over vrouwenbesnijdenis in het Afrikaanse vakantieland Gambia" (VI 372).

Plaatscode: TA 4392

Kinderen van vluchtelingen, gevluchte kinderen / G. Nienhuis. - Hoofdstuk 7.9 uit *Nederlands leerboek jeugdgezondheidszorg deel B, inhoud* / P.B. Schuil ... (et. al.), 2000

[Samenvatting:](#)

Het hoofdstuk kinderen van vluchtelingen (uit het *Nederlands leerboek jeugdgezondheidszorg, deel B, inhoud* (zie ook 6C28)), behandelt de gevolgen van de vlucht en de moeilijkheden waarvoor vluchtelingen ouders en kinderen zich gesteld zien. Ingegaan wordt op kinderen van asielzoekers en vluchtelingen; de problemen na aankomst; de gevolgen; het zorgsysteem. Speciale aandacht is er voor vrouwenbesnijdenis (versie 1996: TA 2366).

Plaatscode: TA 4716

Meisjesbesnijdenis: tussen preventie en repressie (ongevraagd advies); Female circumcision between prevention and repression (unsolicited advice / *Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON)*. - Utrecht : Vluchtelingen Organisaties Nederland (VON), 2000. - 8 p.

[Samenvatting:](#)

De standpunten van de Vluchtelingen-Organisaties Nederland (VON) m.b.t. vrouwenbesnijdenis worden verwoord.

Plaatscode: BR 640

Parliamentary hearings on female genital mutilation: report of the parliamentary hearings held on 23 and 24 May 2000 Palace of Westminster / All-party parliamentary group - London : All-party parliamentary group, 2000. - 16 p.

[Samenvatting:](#)

Aanbevelingen van de All-Party Parliamentary Group on Population, Development and Reproductive Health gebaseerd op een door hen georganiseerde hoorzitting over vrouwenbesnijdenis. Op de eerste dag waren Britse organisaties uitgenodigd die deskundig zijn op het gebied van training, de doelmatigheid van wetgeving m.b.t. vrouwenbesnijdenis, ondersteuning en zorg. Op de tweede dag kwamen organisaties uit Europa aan het woord die werken met migrantengroepen die vrouwenbesnijdenis uitvoeren. Tevens werd gesproken over de ervaringen met het TOSTAN project in Senegal, RAINBO en de UNFPA. Een van de aanbevelingen is dat vrouwenbesnijdenis gezien moet worden als schending van de mensenrechten en dat daarom wetgeving cruciaal is. Echter hierbij moet rekening worden gehouden met culturele aspecten. De aanbevelingen vormen onderdeel van het 60 pagina's tellende verslag van de hoorzitting.

Plaatscode: BR 569

Progress report: grassroots campaign to stop female genital mutilation (FGM) / Women's International Network. - In: Win News; volume 26 nr 1 (2000), p. 26-37

[Samenvatting:](#)

Een verslag van een campagne om vrouwenbesnijdenis te stoppen.

Plaatscode: TA 4421

Report of the first meeting of the Dutch NGO Coalition and Advisory Group against Female Genital Mutilation 21 march 2000 / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2000. - 7 p. - Zie ook Nederlandse versie (8F68)

[Samenvatting:](#)

De nadruk op deze eerste bijeenkomst van het platform en de klankbordgroep vrouwenbesnijdenis ligt op het belang van preventie en voorlichting. Het platform zal zich de komende tijd richten op het voorbereiden, ontwikkelen en uitzoeken van een aantal zaken zoals onderzoek, strafrecht, gestalte geven aan het gezamenlijke project van Pharos-FSAN. In het programma van de bijeenkomst komt onder meer aan bod: opening (René Grotenhuis, Pharos), vrouwenbesnijdenis, verleden, heden en toekomst (Zhara S. Naleie, FSAN, Gerda Nienhuis, Pharos, Stan Meeuwese, dci-nl), presentatie werkplan platform, gedicht 'Mijn strijd', theatervoorstelling 'Idil, een meisje'. Dit verslag bevat alle lezingen en presentaties, een impressie van de bijeenkomst, en een lijst van aanwezigen en adressenlijsten.

Plaatscode: 8F68A

Report of the second meeting of the Dutch NGO Coalition and Advisory Group against Female Genitale Mutilation 6 oktober 2000. - Utrecht : Pharos, 2000. - 8 p. Zie ook de Nederlandse versie (8F69)

[Samenvatting:](#)

Het uitwisselen van ontwikkelingen in beleid en praktijk staat in deze bijeenkomst centraal. Het openingswoord wordt uitgesproken door Mohamed Y. Abdillahi (secretaris FSAN). Vervolgens geeft Marjolein Masclee (Defence for Children) in haar inleiding een schets van de ontwikkelingen in het Nederlandse beleid en wetgeving op het gebied van vrouwenbesnijdenis. Zahra S. Naleie gaat in op vrouwenbesnijdenis in Somalië. Gerda Nienhuis schetst hoe het Europees netwerk ter voorkoming van vrouwenbesnijdenis in Europa is ontstaan en hoe dit zich ontwikkeld heeft. Marina Hendriks (Pharos) gaat in op het samenwerkingsproject FSAN-Pharos. Loes Versteegh van het Centrum Buitenlandse Vrouwen (CBV) vertelt over ontwikkelingen in Tilburg. Jaap Schep, directeur van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) in Utrecht licht toe hoe zijn organisatie werkt

en wat dit kan betekenen in het geval van meisjesbesnijdenis.

Plaatscode: 8F69A

A systematic review of the health complications of female genital mutilation including sequelae in childbirth. - Geneva : World Health Organization, Department of Women's Health, 2000. - 180 p. : tab.

Plaatscode: 12A25

Verslag 2e bijeenkomst platform en klankbordgroep

Vrouwenbesnijdenis op 6 oktober 2000 pharos Utrecht / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2000. - Zie ook Engelstalige versie (8F69A)

[Samenvatting:](#)

Het uitwisselen van ontwikkelingen in beleid en praktijk staat in deze bijeenkomst centraal. Het openingswoord wordt uitgesproken door Mohamed Y. Abdillahi (secretaris FSAN). Vervolgens geeft Marjolein Masclee (Defence for Children) in haar inleiding een schets van de ontwikkelingen in het Nederlandse beleid en wetgeving op het gebied van vrouwenbesnijdenis. Zahra S. Naleie gaat in op vrouwenbesnijdenis in Somalië. Gerda Nienhuis schetst hoe het Europees netwerk ter voorkoming van vrouwenbesnijdenis in Europa is ontstaan en hoe dit zich ontwikkeld heeft. Marina Hendriks (Pharos) gaat in op het samenwerkingsproject FSAN-Pharos. Loes Versteegh van het Centrum Buitenlandse Vrouwen (CBV) vertelt over ontwikkelingen in Tilburg. Jaap Schep, directeur van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) in Utrecht licht toe hoe zijn organisatie werkt en wat dit kan betekenen in het geval van meisjesbesnijdenis. De bijlagen bevatten de uitnodiging en programma voor de bijeenkomst. Plaatscode: 8F69

Verslag 1e bijeenkomst platform en klankbordgroep

vrouwenbesnijdenis op 21 maart 2000 Moluks Museum Utrecht / M. Hendriks. - Utrecht : Pharos, 2000. - 13 p. Zie ook de Engelstalige versie (8F68A)

[Samenvatting:](#)

De nadruk bij deze eerste bijeenkomst van het platform en de klankbordgroep vrouwenbesnijdenis ligt op het belang van preventie en voorlichting. Het platform zal zich de komende tijd richten op het voorbereiden, ontwikkelen en uitzoeken van een aantal zaken zoals onderzoek, strafrecht, gestalte geven aan het gezamenlijke project van Pharos-FSAN. In het programma van de bijeenkomst komt onder meer het volgende aan bod: opening (René Grotenhuis, Pharos), Vrouwenbesnijdenis: verleden, heden en toekomst (Zahra S. Naleie, fsan, Gerda Nienhuis, pharos, Stan Meuwese, dci-nl), presentatie werkplan platform, gedicht 'Mijn strijd', theatervoorstelling 'Idil een meisje'. Dit verslag bevat alle lezingen en presentaties, een impressie van de bijeenkomst, en een lijst van aanwezigen en adressenlijsten. Plaatscode: 8F68

Het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen: een verdiepend onderzoek naar het Nederlandse beleid in het licht van de verplichtingen die voortvloeien uit het Vrouwenverdrag / I. Boerefijn, M.M. van der Liet-Senders, T. Loenen ... et al.]. - Den Haag : Elsevier bedrijfsinformatie, 2000. - 361 p.

[Samenvatting:](#)

Een verdiepend onderzoek naar de relatie tussen het Vrouwenverdrag en het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen in Nederland. Nagegaan is welke concrete verplichtingen er op Nederland rusten, en in hoeverre het Nederlandse beleid daaraan voldoet. Het

Vrouwenverdrag vormt het toetsingskader voor de hoofdlijnen van het Nederlandse beleid en voor vier deelstudies over verschillende vormen van geweld tegen vrouwen, namelijk geweld in de huiselijke sfeer, seksuele intimidatie, vrouwenhandel en seksuele exploitatie, en inbreuken op seksuele en reproductieve rechten. In dit laatste hoofdstuk wordt o.a. aandacht besteed aan vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 8F41

Vrouwenbesnijdenis / T. Fokkema, C. Huisman, A. Sminia. - In: Demos; volume 16 nr 6 (2000), p. 44-48

[Samenvatting:](#)

Dit artikel beschrijft de problematiek rondom vrouwenbesnijdenis. Hierbij wordt ingegaan op de ingreep, waarom besnijden, standpunten, gevolgen voor de gezondheid, zwangerschap, psychische gevolgen, vrouwenbesnijdenis in Nederland, wettelijk verbod en bestrijding.

Plaatscode: TA 4733

1999

Besnijdenis bestaat hier niet / L. Otter. - In: Wordt vervolgd; nr 10 (oktober 1999), p. 14-16

[Samenvatting:](#)

Sinds april 1992 is iedere vorm van vrouwenbesnijdenis in Nederland verboden. Volgens deskundigen is met dit verbod echter niet zozeer de besnijdenis als wel de bespreekbaarheid verdwenen. De gevolgen zijn een levendig illegaal circuit en veel onbegrip en gebrek aan kennis bij de reguliere gezondheidszorg. In dit artikel vertelt Koos Bartels (arts in het asielzoekerscentrum te Alkmaar) de ervaringen die zij meemaakt in haar praktijk. Gerda Nienhuis (sociaal-verpleegkundige bij Stichting Pharos) geeft haar visie rondom de problematiek van vrouwenbesnijdenis en wat er in de toekomst moet gebeuren.

Plaatscode: TA 4206

Caring for women with circumcision: a technical manual for health care providers / N. Toubia. - New York : Rainbo, 1999. - 95 p. : tek.; foto's - ISBN 1-893136-01-9

[Samenvatting:](#)

Deze handleiding richt zich op beroepsgroepen binnen de gezondheidszorg die te maken krijgen met lichamelijke complicaties van vrouwenbesnijdenis bij patiënten, ondermeer bij perinatale- en verloskundige zorg. Hoofdstuk 1 geeft achtergrondinformatie, waarna in hoofdstuk 2 ingegaan wordt op het vóórkomen en de socioculturele kenmerken van vrouwenbesnijdenis. Hoofdstuk 3 behandelt medische en gyneacologische zorg, en het volgende hoofdstuk de verloskundige hulp. Hoofdstuk 5 gaat in op de specifieke zorg voor besneden kinderen en adolescenten. In hoofdstuk 6 worden handvaten geboden voor de communicatie. Vervolgens wordt aandacht besteed aan voorlichting. Het laatste hoofdstuk gaat in op juridische aspecten van vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 9A16

Female genital mutilation: information kit / World Health Organization (WHO), department of women's health. - Geneva : WHO, 1999. - 44 p.

[Samenvatting:](#)

Deze uitgave bevat algemene informatie, adressen, activiteiten van de WHO op het gebied van vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 8C70

Female genital mutilation: programmes to date: what works and what doesn't: a review / World Health Organization (WHO), department of women's health. - Geneva : WHO, 1999. - 162 p.

Samenvatting:

Een overzichtspublicatie van de stand van zaken en de ontwikkelingen op het gebied van vrouwenbesnijdenis projecten. De publicatie is bedoeld om een handvat te bieden voor het opzetten van vrouwenbesnijdenis projecten is ook bedoeld om meer begrip te krijgen bij o.a. beleidsmakers die te maken krijgen met vrouwenbesnijdenis. Deze inventarisatie geeft o.a. informatie over de redenen waarom vrouwenbesnijdenis nog steeds plaatsvindt en de wegen om de gemeenschappen (nationaal, regionaal en lokaal) te bereiken. In steeds meer landen is de wetgeving aangepast met betrekking tot vrouwenbesnijdenis. Een 19-tal redenen om vrouwenbesnijdenis tegen te gaan worden gegeven plus een toelichting. Besproken wordt de stand van zaken in de landen Burkina Faso, Ethiopië, Mali, Egypte en Senegal. Succesvolle projecten worden besproken in Egypte, Kenia, Senegal, Oeganda. Tevens zijn veel adressen opgenomen van de organisaties die projecten in hun programma hebben over vrouwenbesnijdenis (Benin, Burkina Faso, Kameroen, Tsjaad, Egypte, Engeland, Ethiopië, Eritrea, Frankrijk, Gambia, Ghana, Guinee, Guinee-Bissau, Kenia, Mali, Mauritanië, Niger, Nigeria, Senegal, Soedan, Tanzania, Togo, Oeganda, Amerika. De publicatie bevat ook een overzicht van de juridische stand van zaken in de eerder genoemde landen plus Liberia, Ivoorkust, Centraal Afrikaanse Republiek, Congo, Djibouti, Gambia, Sierra Leone, Somalië.
Plaatscode: 8C30

Genitale verminking bij meisjes: strategieën tot het uitbannen van een schadelijk gebruik / M. Twaalfhoven. - Leiden : Cursus ontwikkelingsproblematiek, 1999. - 19 p. - Paper Interfacultaire cursus ontwikkelingsproblematiek

Samenvatting:

Deze paper beoogt een beeld te geven in welke mate en op welke wijze de internationale gemeenschap een rol speelt bij de bestrijding van vrouwenbesnijdenis. In het eerste hoofdstuk wordt ingegaan op de verschillende vormen van genitale verminking en de gevolgen ervan. In hoofdstuk 2 worden de ontwikkelingen binnen het internationale beleid en het nationale beleid van Afrika ten aanzien van de bescherming van de rechten van de vrouw en het kind gegeven. In het laatste hoofdstuk worden de redenen gegeven voor de handhaving van het gebruik. En welke middelen kunnen bijdragen tot de bestrijding van vrouwenbesnijdenis. In de conclusie wordt een antwoord gegeven op de vraag of er een relatie is tussen economische ontwikkeling en de bestrijding van genitale verminking.

Plaatscode: BR 547

Learning about social change / S. Izett, N. Toubia. - New York : Rainbo, 1999. - 111 p. - ISBN 1-893136-03-5

Samenvatting:

Een handleiding waarin wordt beschreven hoe sociale gedrag en het sociale proces kan worden veranderd. Als voorbeeld dient de ontwikkelingen met betrekking tot vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 9C31

Nederland en vrouwenbesnijdenis: stand van zaken 1999 / M. Hendriks

Samenvatting:

In het kort wordt ingegaan op de aandacht die er sinds 1990 in Nederland is voor vrouwenbesnijdenis, op campagnes die er door de Federatie van Vluchtelingenorganisaties in Nederland (VON), de Federatie van Somalische Associaties in Nederland (FSAN) en Pharos zijn gevoerd en op het nieuwe project van Pharos en FSAN dat met name gericht is op de communicatie over vrouwenbesnijdenis. Vervolgens volgt een uitgebreide probleemanalyse waarbij de achtergronden van vrouwenbesnijdenis, campagnes tegen vrouwenbesnijdenis in Afrika, het voorkomen van vrouwenbesnijdenis in Nederland, het beleid van de regering en de ontwikkelingen binnen de Somalische gemeenschap aan de orde komen.
Plaatscode: TA 4477

Prevention of female circumcision / Danish National Board of Health. - Albertslund, Denemarken : Sundhedsstyrelsens Publikationer, 1999. - 115 p. : tek., foto's. - ISBN 87-90951-22-0

Samenvatting:

Doel van deze publicatie is in de eerste plaats voorkomen dat meisjes in Denemarken worden besneden (er wonen 14.000 Somaliërs in Denemarken) en in de tweede plaats dat besneden vrouwen een goede behandeling krijgen, bijvoorbeeld in relatie tot zwangerschap en bevalling. Er wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan: achtergronden en opvattingen over vrouwenbesnijdenis; nationale en internationale wetgeving; wat hulpverleners, gezondheidswerkers en onderwijzers moeten weten en kunnen doen; aandachtspunten voor huisartsen, verloskundigen en anderen bij zwangerschap en bevalling van besneden vrouwen.

Plaatscode: 9A37

Seksueel misbruik van kinderen in ontwikkelingslanden. - Den Haag : Ministerie van Buitenlandse Zaken, 1999. - 17 p.

Samenvatting:

Stand van zaken met betrekking tot seksueel misbruik van kinderen in ontwikkelingslanden met aandacht voor: kinderprostitutie, kinderpornografie, kinderhandel, schuldsavernij, tempelprostituees, incest en vrouwenbesnijdenis. Aangeven wordt welke internationale ontwikkelingen er zijn op dit gebied zowel in VN-verband als door andere intergouvernementele organisaties. Vervolgens worden enkele ontwikkelingen in Nederland beschreven, o.a. in samenwerking met de bilaterale donoren Noorwegen en Canada. Tenslotte worden de beleidsuitgangspunten beschreven waarbij met name aandacht is voor activiteiten op het gebied van preventie, bescherming en rehabilitatie.

Plaatscode: BR 579

Wie hoort mijn tranen / F. Kassindja, L. Miller. - Baarn : De Kern, 1999. - 512 p. Vertaling van Do they hear you when you cry. - ISBN 90-325-0578-5

Samenvatting:

In dit autobiografische verhaal vertelt Fauziya Kassindja hoe ze als 17-jarig meisje Togo ontvluchtte wegens het vooruitzicht van onvrijwillige uithuwelijking en besnijdenis. Ze is erin geslaagd, na twee jaar procederen, in de VS een precedent te scheppen voor het verkrijgen van asiel op grond van vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 7C78

1998

Female genital mutilation: an overview / N. Toubia, S. Izett. - Geneva : World Health Organization (WHO), 1998. - 40 p. - Lit. opg.

[Samenvatting:](#)

Een overzichtspublicatie over vrouwenbesnijdenis. Aan de orde komen de epidemiologische gegevens, de gezondheidsproblematiek, de wetgeving (internationaal, nationaal en lokaal) en de activiteiten van de WHO om vrouwenbesnijdenis tegen te gaan.

Plaatscode: 8C71

Grenzen aan grenzen: een studie naar publieke debatten over vluchtelingen en migranten in termen van zorg en rechtvaardigheid / J. Suurmond. - Maastricht : Shaker publishing B.V., 1998. - 190 p. - Met Engelse samenvatting. - ISBN 90-423-0053-1

[Samenvatting:](#)

Is met de komst van nieuwe burgers in Nederland -zoals migranten en vluchtelingen - het publieke debat nog steeds een democratisch forum dat aan alle burgers de mogelijkheid geeft hun ideeën en perspectieven openbaar te maken? Deze vraag staat centraal in het onderzoek naar publieke debatten zoals die zijn gevoerd in de Nederlandse geschreven pers. De onderzoekster richt zich daarbij alleen op morele overwegingen in de debatten, analyseert of er verschillen zijn tussen vrouwelijke en mannelijke deelnemers en richt zich alleen op de analyse van bijdragen waarin vluchtelingen en migranten expliciet als onderwerp zijn gedefinieerd en die gevoerd worden in de dag-, week en maandbladen. Het gaat om een debat over vrouwenbesnijdenis, een debat over het asielbeleid, en een debat over illegalen.

Plaatscode: 8B66

Het masker van mama Djiecke / A. Robson. - In: Wordt Vervolgd; volume 31 nr 3 (mrt. 1998), p. 4-7

[Samenvatting:](#)

Vrouwenbesnijdenis staat sinds kort in de mandaat van Amnesty International. De praktijk stuit in Afrika nog nauwelijks op verzet, en nog het minst op het platteland.

Plaatscode: TA 2930

Out of sight, out of mind?: the report of a survey into inter-agency policies and procedures relating to female genital mutilation (FGM) in England and Wales / B. Read. - London : FORWARD, 1998. - 80 p.

[Samenvatting:](#)

Onderzoek naar vrouwenbesnijdenis onder immigranten in Engeland en Wales.

Plaatscode: 8C19

Proceedings of the expert meeting on female genital mutilation: Ghent - Belgium november 5 - 7, 1998 / E. Leye, M. de Bruyn, S. Meuwese. - Ghent : International Centre for Reproductive Health (ICRH), 1998

[Samenvatting:](#)

Het doel van deze expertmeeting is om aanbevelingen te formuleren voor de Europese Commissie in de strijd tegen fgm in Europa. De meeting, met de titel "Towards a consensus on female genital mutilation in the European Union. An inventory and international workshop on legal, medical and socio-cultural aspects surrounding traditional female genital circumcision as applied in the European Union" is gehouden in het kader van het DAPHNE programma "Measures relating to violence against children, young persons and women".

Plaatscode: 12A14

Somalische vrouwen aan het woord : "het is alsof je de bevalling hier alleen moet doen" / G. Nienhuis. - In: Tijdschrift voor verloskundigen; volume 23 nr 3 (mrt. 1998), p. 160-166. - Bevat tevens: Adviezen uit de praktijk / Ingrid Smit-van Wijk; Gerda Nienhuis

Samenvatting:

Sira, Fatima en Jara kregen kinderen in Somalië en Nederland. Zij ervoeren hun bevallingen als zeer verschillend, mede door de besnijdenis die zij in hun vaderland hadden ondergaan. Voor het Tijdschrift voor Verloskunde deelden zij voor het eerst hun ervaringen tijdens zwangerschap, bevalling en kraamtijd met een niet-Somalische vrouw. Hun verhaal maakt één ding duidelijk: voorlichting aan Somalische vrouwen over de verloskundige gang van zaken in Nederland is nodig.

Plaatscode: TA 2904

Somali women tell: 'It's like you have to do the delivery here by yourself' / G. Nienhuis. - Vertaling van: Somalische vrouwen aan het woord: 'het is alsof je de bevalling hier alleen moet doen' / G. Nienhuis. in: Tijdschrift voor verloskundigen; vol.23 nr.3 (mrt. 1998) p. 160-166 (TA 2904)

Samenvatting:

Sira, Fatima en Jara kregen kinderen in Somalië en Nederland. Zij ervoeren hun bevallingen als zeer verschillend, mede door de besnijdenis die zij in hun vaderland hadden ondergaan. Voor het Tijdschrift voor Verloskunde deelden zij voor het eerst hun ervaringen tijdens zwangerschap, bevalling en kraamtijd met een niet-Somalische vrouw. Hun verhaal maakt één ding duidelijk: voorlichting aan Somalische vrouwen over de verloskundige gang van zaken in Nederland is nodig (zie ook TA 2904 voor de Nederlandse versie).

Plaatscode: TA 4586

Vrouwenbesnijdenis: verminkt voor het leven / E. Buermans. - In: ZIP : tijdschrift van de school voor journalistiek; (juni 1998), p. 6-9

Samenvatting:

Omtrent vrouwenbesnijdenis bestaan twee werelden, twee opvattingen. In het kort komen de geschiedenis (oorsprong) en de vormen van vrouwenbesnijdenis aan de orde. Ook een vrouw uit Somalië komt aan het woord die besneden is. Gerda Nienhuis (preventiemedewerkster van Pharos) legt uit hoe in Somalië gedacht wordt over vrouwenbesnijdenis. Bij de voorlichting die aan vrouwen wordt gegeven is het belangrijk dat niet wordt gewezen op het verbod dat er is maar dat vrouwen er over gaan nadenken. Echter een oude traditie die is geworteld in de cultuur, daarvan duurt het erg lang voordat mensen anders gaan denken.

Plaatscode: TA 4084

1997

Campagne tegen vrouwenbesnijdenis: de praktijk / Z.S. Naleie. - In: Phaxx; nr 3 (aug. 1997), p. 14

Samenvatting:

Rond de jaren negentig kwamen veel Somalische vluchtelingen naar Nederland. Ze brachten hun eigen cultuur, tradities en geloof mee. Een van die tradities is vrouwenbesnijdenis. Deze oude traditie wordt in veel Afrikaanse landen uitgevoerd. In Nederland is dit gebruik echter in elke vorm verboden. De vrouwen van de Federatie van Somalische Associaties in Nederland (FSAN) zijn in april 1996 een

informatiecampagne tegen vrouwenbesnijdenis gestart. De sociologe Zahra Siad Naleie, die in Somalië voor het ministerie van Onderwijs werkte, is projectcoördinator van de Nederlandse campagne. Zij beschrijft haar ervaringen.
Plaatscode: TA 2906

Eindverslag van het voorlichtingsproject ter preventie van vrouwenbesnijdenis ten behoeve van de Somalische gemeenschap in Nederland, periode april 1996-september 1997 / Z.S. Naleie. - Amsterdam : FSAN, 1997. - 27 p.

Samenvatting:

Eindverslag van het project ter preventie van vrouwenbesnijdenis ten behoeve van de Somalische gemeenschap in Nederland (april 1996-september 1997). In de eerste fase van het voorlichtingsproject is informatiemateriaal ontwikkeld: de brochure "Bespaar uw dochter de pijn van de besnijdenis" en een handleiding voor het uitvoeren van een voorlichtingsprogramma en het consulteren van individuele problemen (in het Somalisch) "Hagaha". Daarnaast werden een dertigtal voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.
Plaatscode: BR 603

Fact Sheet No. 23, Harmful Traditional Practices Affecting the Health of Women and Children. - Geneva : UNHCR, 1997. - [14 p.]. - Downl: www.ohchr.org/Documents/Publications/FactSheet23en.pdf (gezien 29 mei 2008)

Plaatscode: BR 902

Female circumcision as violent cultural practice / Z.S. Naleie. - [s.l.] : [s.n.], 1997?. - 12 p.

Samenvatting:

In deze paper wordt de vrouwenbesnijdenis in Somalië besproken. Ingegaan wordt op de sociale positie van vrouwen in Somalië, de burgeroorlog en de Somalische vrouwen, vrouwenbesnijdenis in Somalië, de situatie van de Somalische vrouwen in Nederland. Aan het eind worden aanbevelingen gegeven.
Plaatscode: BR 602

Female circumcision: rite of passage or violation of rights? / F.A. Althaus. - In: International Family Planning Perspectives; volume 23 nr 3 (Sept. 1997), p. 130-133

Samenvatting:

Dit artikel geeft een beeld omtrent vrouwenbesnijdenis. Achtereenvolgens komt aan de orde: de landen, de vormen van vrouwenbesnijdenis, de gevolgen, de sociale context (cultuur), de bestrijding en de toekomst m.b.t. vrouwenbesnijdenis.
Plaatscode: TA 5079

Female genital mutilation: a human rights information pack / Amnesty International. - London : Amnesty International, 1997. - 36 p.

Samenvatting:

Informatiebrochure over vrouwenbesnijdenis (losbladig). De map bevat een landkaart van Afrika waarop is aangegeven waar vrouwenbesnijdenis voorkomt.
Plaatscode: BR 516

Female genital mutilation: a joint WHO/UNICEF/UNFPA statement. - Geneva : World Health Organisation (WHO), 1997. - 20 p.

Samenvatting:

De gezamenlijke verklaring van WHO, UNICEF en UNFPA beschrijft wat vrouwenbesnijdenis inhoudt, waarom het voorkomt, wat de effecten ervan zijn op de gezondheid en ontwikkeling van vrouwen en meisjes, en hoe het kan worden bestreden. Het statement veroordeelt het besnijden van vrouwen en roept op tot afschaffing ervan.

Plaatscode: BR 512

Ka badbaadi gabadhaada Xanuunka iyo taaha Gudniinka = Bespaar uw dochter de pijn van besnijdenis / tekst Z.S. Naleie ; Federatie van Somalische Associaties in Nederland (FSAN), Ururka Kulmiya Ururada Soomaaaliyeed Nederland (FSAN). - [S.I.] : Federatie van Somalische Associaties in Nederland (FSAN), 1997. - 19 p.

Samenvatting:

Tweetalige brochure met achtergrondinformatie over vrouwenbesnijdenis in de Somalische en Nederlandse taal. Aandacht voor verschillende vormen van besnijdenis, de medische gevolgen, de redenen voor besnijdenis, de relatie met de Islam en het standpunt van de Nederlandse overheid en de WHO over besnijdenis.

Plaatscode: BR 447 I, II

Somalische meisjes worden hier niet meer besneden / S. Claus. - In: Trouw; (15 mrt. 1997), p. 1-4

Samenvatting:

Ofschoon in Somalië besnijdenis een geaccepteerde traditie is, beginnen de Somaliërs in Nederland een andere kijk hierop te ontwikkelen en beschouwen sommigen besnijdenis als een vorm van vrouwenmishandeling. De Nederlandse regering wijst vrouwenbesnijdenis af. Somalische artsen in Nederland geven voorlichting aan Somaliërs over vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: TA 2974

Somalische vrouwen en voorlichting over besnijdenis: Veghel en Uden / Vluchtelingenwerk Veghel. - Veghel : Vluchtelingenwerk Veghel, 1997. - 23 p.

Samenvatting:

Verslag van de in 1997 door Vluchtelingenwerk Veghel georganiseerde voorlichtingsbijeenkomsten 'Gezondheidsvoorlichting aan Somalische vrouwen'. 1) Vrouw en gezondheid / door P. Höppener van de Stichting Pharos; 2) Conceptie & anti-conceptie / door A. v.d. Heuvel en N. Stemers; 3) Vrouwenbesnijdenis / door Z.S. Naleie van de Federatie van Somalische Associaties in Nederland (FSAN); 4) Zwangerschap en bevalling / door A. v. Doorn en F. Steensma.

Plaatscode: 8B22

1996

Kinderen van vluchtelingen, gevluchte kinderen / G. Nienhuis. - In: Nederlands leerboek jeugdgezondheidszorg; deel B; (1996), p. 341-346

Samenvatting:

Een hoofdstuk uit het leerboek jeugdgezondheidszorg waarin de problematiek van het kind in de vluchtelingensituatie beschreven wordt. Aandacht voor de ouders en de spanningen in het gezin als gevolg van de vlucht en belang van integratie wordt benadrukt. Een stukje over vrouwenbesnijdenis en de gewenste attitude van de jeugdgezondheidswerker besluiten dit hoofdstuk. Voor een actuele versie (2000) zie TA 4716.

Plaatscode: TA 2366

WHO Technical Working Group on Female Genital Mutilation Female genital mutilation: report of a WHO Technical Working Group; Geneva, 17-19 July 1995 / N. Toubia ; WHO Technical Working Group on Female Genital Mutilation. - Geneva : World Health Organization, 1996. - 28 p. (WHO/FRH/WHD/96.10)

Samenvatting:

Sociale waarden en normativiteit rond vrouwenbesnijdenis zijn belangrijke indicatoren om tot veranderingen te kunnen komen. Onderzocht zou moeten worden welke de lange termijneffecten zijn met betrekking tot vruchtbaarheid, kraamvrouwensterfte en kindersterfte. Ook de psychosociale en seksuele problemen en eventuele effecten op het zelfbeeld van vrouwen dienen verder onderzocht. Plaatscode: BR 295

1995

Conference on the international protection of reproductive rights : the American University Law Review 44 (1995) 4, p. 963-1475; 10-11 November 1994 / T.C. Goldstein. - Washington : Washington College of Law, 1995. - VIII, p. 963-1475

Samenvatting:

Congresverslag over een meer effectieve wijze van juridische mogelijkheden om vrouwen te ondersteunen. Hoofdstukken zijn o.a. gewijd aan: reproductieve rechten in Europa en elders; het recht op gezondheid; geweld, aids en vlucht als belemmerende factoren; religieuze, individuele beleving van cultuur in het kader van vrouwenbesnijdenis in Afrika. Besloten wordt met een bibliografie over vrouwen en mensenrechten. Plaatscode: 2F116

Haawo Tako : Somalische vrouwen in den vreemde / T. Reuver, A. Desta ; St. VON. - Utrecht : Stichting Vluchtelingen-Organisaties Nederland, 1995. - 80 p. : foto's

Samenvatting:

Vrouwen uit Somalië zijn door hun gewoonten en godsdienst vaak moeilijker te begrijpen door de Nederlandse samenleving; dit boek informeert daarover. Plaatscode: 6B2

Harmful traditional practices affecting the health of women and children / Centre for Human Rights. - Geneva : United Nations, 1995. - 52 p. - (Human Rights Fact Sheets no. 23) Plaatscode: BR 233

Human rights are women's right / Amnesty International. - London : Amnesty International Publications, 1995. - VII, 135 p. : foto's. - (AI Index: ACT/77/01/95.) ISBN 0862102421. - Zie voor Nederlandse vertaling: *Vrouwenrechten zijn mensenrechten*, plaatscode: 6A56

Samenvatting:

Overzichtspublikatie over de aard en omvang van het geweld tegen vrouwen; aparte aandacht voor vrouwenbesnijdenis. In de appendix wordt vrouwenbesnijdenis besproken. Plaatscode: 5E41

Ignorance of female circumcision may hamper adequate care / G. Nienhuis, I. Haaijer ; vert. W. Seunke

Samenvatting:

Engelse vertaling van 'Vrouwenbesnijdenis' (1995), plaatscode: TA 2165A.

Plaatscode: TA 2165B

Sexual violence against refugees : guidelines on prevention and response / preface S. Ogata ; foreword R. Coomaraswamy ; United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). - Geneva : UNHCR, 1995. - VII, 99 p.

[Samenvatting:](#)

Na een definitie over wat seksueel geweld is, het voorkomen, de oorzaken, gevolgen en de redenen waarom het zo vaak verzwegen wordt, volgen preventieve richtlijnen, maatregelen ten bate van vluchtelingen en hun hulpverleners. Vrouwenbesnijdenis wordt genoemd als geweld tegen vrouwen. De bijlagen bevatten onder anderen een seksuele delictenanamnese, een handelingsplan en een vragenlijst ter inventarisatie in vluchtelingenkampen; de laatste bijlage is de resolutie: *Declaration on the elimination of violence against women*.

Plaatscode: 3C220

Somali refugees in Toronto : a profile / E. Opoku-Dapaah. - Toronto : York Lanes Press, 1995. - VI, 130 p. - ISBN 1-55014-278-X

[Samenvatting:](#)

Vrouwelijke artsen zijn nodig voor Somalische vrouwen, betere gezondheidsvoorlichting moet tot stand komen en er is extra aandacht nodig om gezondheidszorgwerkers uit Somalië bij te scholen.

Plaatscode: 6A13

Een steen in de vijver : mensenrechten van vrouwen / red. N. Medema ; fotogr. S. Rijkema ; Platform Mensenrechten Beijing '95. - Utrecht : Humanistisch overleg mensenrechten, 1995. - 36 p. - Artikelen voorbereidend op de VN-Wereldvrouwenconferentie '95. - ISBN 9075521014

[Samenvatting:](#)

Geweld in de overheids- en privésfeer; in conflictsituaties; als gevolg van traditie, religie en cultuur; tegen meisjes; zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen; in relatie tot armoede, reproductieve en seksuele rechten, vrouwenhandel en vrouwenbesnijdenis worden besproken.

Plaatscode: BR 219

The synergistic relationship between health and human rights: a case study using female genital mutilation / K. Moore, K. Randolph, N. Toubia ... [et al.]. - In: Health and Human Rights; volume 2 nr 2 (1995), p. 137-146

[Samenvatting:](#)

Het recht op gezondheid en de mensenrechten proberen beide garant te staan voor het menselijk welzijn. Ieder individu heeft recht op toegang tot gezondheid en gezondheidszorg. Deze studie gaat na in hoeverre het recht op gezondheid en de mensenrechten botsen met vrouwenbesnijdenis in Afrika en het recht op abortus in Amerika.

Plaatscode: TA 2989

Vrouwenbesnijdenis / G. Nienhuis, I. Haaijer (1995). - In: T. Bauwens, M. Vlaming, M.-L. Bennehilla-Neumann ... [et al.] (1995). Intercultureel verplegen ; Utrecht : De Tijdstroom, 141 p.

[Samenvatting:](#)

Bijdrage (p. 42-56) over verpleegkundige interventies en behandel mogelijkheden met betrekking tot vrouwenbesnijdenis, besproken aan de hand van cases. Veel aandacht voor interculturele verpleegkunde. Voor Engelse vertaling zie: Ignorance of female circumcision may hamper adequate care (plaatscode: TA 2165B).
Plaatscode: TA 2165A

Vrouwenbesnijdenis en Somalische vrouwen in Nederland / K. Bartels, I. Haaijer. - Utrecht : Stichting Pharos, 1995. - 144 p. - ISBN 90-801566-6-3

Samenvatting:

Een geactualiseerde bewerking van het omstreden onderzoeksverslag 's Lands wijs, 's lands eer?: Vrouwenbesnijdenis en Somalische vrouwen in Nederland' (verschenen in 1992, zie 5C8). In het eerste deel worden de vraagstelling, opzet en verloop van het onderzoek geschetst. Deel twee geeft achtergrondinformatie over Somalische vluchtelingen en hun positie in land van herkomst en Nederland. Tevens wordt de stand van zaken rond vrouwenbesnijdenis geschetst, zoals achtergronden, gevolgen en standpunten van internationale organisaties. In deel drie komen de ervaringen, meningen en wensen van de Somalische vrouwen zelf aan de orde. Het hulpzoekgedrag van de vrouwen en hun ervaringen met Nederlandse hulpverleners wordt in deel vier beschreven. Tot slot zijn enige conclusies opgenomen. Ter illustratie zijn citaten uit interviews met Somalische vrouwen in de tekst toegevoegd.

Plaatscode: 8C81

Vrouwenbesnijdenis : informatie voor de gezondheidszorg / tekstadvis A. van Keulen ; St. Pharos. - Utrecht : St. Pharos - Steunpunt Gezondheidszorg Vluchtelingen, 1995. - 11 p.

Samenvatting:

Door de komst van vluchtelingen krijgen steeds meer hulpverleners, zoals huisartsen, verloskundigen en verpleegkundigen, te maken met patiënten met uiteenlopende culturele gewoonten en gebruiken. Dit roept veel vragen en misverstanden op. Ook rond vrouwenbesnijdenis. Deze brochure gaat in op het contact met Somalische vrouwen en meisjes die besneden zijn.

Plaatscode: BR 229

Vrouwenrechten zijn mensenrechten / vert. M. Verstappen ; Amnesty International. - Amsterdam : Amnesty International, 1995. - 127 p. : foto's. - Nederlandse vertaling van *Human rights are women's rights*, plaatscode: 5C115 ISBN 9064631050

Samenvatting:

Overzichtspublikatie over de aard en omvang van het geweld tegen vrouwen; aparte aandacht voor vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 6A56

1994

Cutting the rose : female genital mutilation: the practice and its prevention / E. Dorkenoo. - London : Minority Rights Group, 1994. - XI, 196 p. : ill. - (Minority Rights Publications). - ISBN 1873194609

Samenvatting:

De schrijfster geeft de (nieuwste) feiten van vrouwenbesnijdenis weer. Zij behandelt de praktijk, internationale initiatieven en acties en geeft enkele modellen die laten zien hoe men het best kan omgaan met de

Voor het leven getekend : komen er in Nederland vrouwenbesnijdenissen voor? / S. van Veen. - Haarlem : Saskia van Veen, 1994
Plaatscode: BR 183

Informatie over vrouwenbesnijdenis / Werkgroep vrouwenbesnijdenis ; Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid. - Rijswijk : Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid, 1994. - 41 p.

[Samenvatting:](#)

Praktische handleiding voor iedere hulpverlener die met vrouwenbesnijdenis wordt geconfronteerd. Standpunten [d.d. 1994] van WHO, KNMG en de Nederlandse Organisatie van Verloskundigen worden weergegeven. In 2008 is er een herziene versie van deze brochure verschenen: 'Vrouwelijke genitale verminking', plaatscode: BR 880. Zie ook de brochure uit 2007: 'KNOV-standpunt over Vrouwenbesnijdenis', plaatscode: BR 806.
Plaatscode: BR 179

Meisjes: een globale inventarisatie van de positie van meisjes in Noord en Zuid / I. van Staveren. - Utrecht : Oikos, 1994. - 104 p. : ill. - ISBN 90-74853-02-1

[Samenvatting:](#)

Beschrijving van de achtergestelde situatie van meisjes over de gehele wereld, veroordeling van vrouwenbesnijdenis, aanbevelingen ten aanzien van onderwijs worden gedaan.
Plaatscode: 5E28

Reconciling international human rights and cultural relativism : the case of female circumcision / S.A. James. - In: Bioethics; volume 8 nr 1 (1994), p. 1-26.

[Samenvatting:](#)

Beschouwing over de vraag of mensenrechten in overeenstemming gebracht kunnen worden met de bescherming van de culturele diversiteit, toegespitst op de controverse over de besnijdenis van vrouwen. Geconcludeerd wordt dat besnijdenis bij de vrouw een schending van de mensenrechten is.
Plaatscode: TA 1613

United Nations High Commissioner for Refugees Canadian decision concerning the grant of refugee status, based on female genital mutilation as persecution / K. Erlandson ; United Nations High Commissioner for Refugees. - Den Haag : UNHCR, 1994.- 13 p.

[Samenvatting:](#)

Een toekenning van de vluchtelingenstatus in Canada op grond van vrouwenbesnijdenis wordt beschreven.
Plaatscode: TA 1889

World report on women's health : special issue International Journal of Gynaecology and Obstetrics / ed. M. Fathalla, J.J. Sciarra. - Shannon : Elsevier Science, 1994. - XII, pp. 102-258. - Themanummer: International Journal of Gynecology and Obstetrics 46 (1994) 2

[Samenvatting:](#)

Themanummer over de gezondheid en bedreigingen van gezondheid bij vrouwen wereldwijd. Bevat oa. de volgende artikelen: The one hundred million missing females are dead: let it happen never again; Discrimination against the female child; Safe motherhood; Infertility: an international health problem; The threat of AIDS to the health of

women; Women and cancer; Gender-based violence and women's reproductive health etc.
Plaatscode: 5E45

1993

FGM in the Netherlands : training of selected Somali women in the Netherlands on hazards of female genital mutilation / E.M. Alabi. – 1993, [2 p.]
Plaatscode: TA 1730

The Hosken report : genital and sexual mutilation of females / F.P. Hosken. - 4e dr.. - Lexington : s.n., 1993. - III, 444 p. - ISBN 0-942096-09-6

Samenvatting:

Overzichtspublicatie over vrouwenbesnijdenis in Afrika, Azië en het Midden-Oosten. Deze vierde editie beschrijft de acties tegen vrouwenbesnijdenis in Afrika. Aandacht is er ook voor Aids en de internationale politiek.

Plaatscode: 5C82

1992

De angst voor het mes : vrouwenbesnijdenis probleem voor Nederlandse artsen / R. Citroen. - In: Mensenrechtenmagazine; volume 1 nr 4 (apr.1992), p. 41

Samenvatting:

De Somalische vrouw leeft met de angst voor het mes. Op haar zevende jaar wordt ze besneden. Na haar huwelijk wordt het mes gehanteerd om de ontmaagdelijkheid mogelijk te maken. En voor de bevalling zal de vroedvrouw haar verder insnijden, zodat het kind gemakkelijker geboren kan worden. De grootte van de vagina-opening bepaalt de status van de vrouw.

Plaatscode: TA 1451

Besnijdenis van meisjes in Nederland. Na de storm: actie! / M. Reyners. - In: Medische antropologie; volume 4 nr 2 (1992), p. 251-254

Samenvatting:

De auteur Marcel Reyners (gynaecoloog) reageert naar aanleiding van het verschenen onderzoeksrapport 's Lands wijs, 's lands eer (1992, plaatscode 5C8). Verder gaat hij in op de medische aspecten van vrouwenbesnijdenis. Hij concludeert dat er nog veel gedaan moet worden om de vrouwen te kunnen beschermen.

Plaatscode: TA 4802

Female circumcision and Somali women in the Netherlands : summary / K. Bartels, I. Haaijer, 1992

Samenvatting:

Engelse samenvatting van *s'Lands wijs, s'lands eer*, plaatscode: 5C8

Plaatscode: TA 1828

Female genital mutilation: proposals for change / E. Dorkenoo, S. Elworthy. - Londen : Minority Rights Group, 1992. - 43 p. : ill., krtn., tabellen. - ISBN 0-946690-90-1

Samenvatting:

Rapport van de Minority Rights Group over vrouwenbesnijdenis, waarbij vooral aandacht voor de situatie in Afrika. Ingegaan wordt o.a. op de praktijk van het besnijden (circumcisie, excisie, infibulatie,

tussenvorm), lichamelijke en geestelijke gevolgen, relatie tot HIV, seksuele problemen. Voorts: Wettelijke bepalingen in Afrikaanse en westerse landen. Motieven voor besnijdenis. Besnijdenis en mensenrechten (vrouwen, kinderen). Internationale initiatieven en acties (o.a. WHO, Unicef, Unesco, IAC). Programma's en voorstellen voor de strijd tegen vrouwenbesnijdenis (Egypte, Soedan, Somalië, Kenya, Nigeria, Burkina Faso, westerse landen).
Plaatscode: 4E65

FGM in the Netherlands : training of selected Somali women in the Netherlands on hazards of female genital mutilation / E.M. Alabi. - [s.l.], 1992
Plaatscode: TA 1730

The first study conference on genital mutilation of girls in Europe: London, 6 - 8 juli 1992: een verslag / M. Reyners. - Meppel : M. Reyners, 1992. - 32 p.
Plaatscode: 4D78

Genitale verminking van meisjes nader belicht / H. van der Weide. - In: VKMagazine; volume 6 nr 4 (dec. 1992), p. 1-4 noten
[Samenvatting:](#)
Dit artikel geeft achtergrondinformatie over vrouwenbesnijdenis (o.a. oorsprong, vormen, gevolgen, mensenrechten, bestrijding) en licht toe waarom dit gebruik ontoelaatbaar is in de Nederlandse samenleving.
Plaatscode: TA 1154

Themadag Vrouwenbesnijdenis, wereldwijd en in Nederland / R. van Dijk. - In: Medische antropologie; volume 4 nr 2 (1992), p. 271-274
[Samenvatting:](#)
Verslag van de themadag Vrouwenbesnijdenis, wereldwijd en in Nederland. Georganiseerd op 2 oktober 1992 door de Consultancy for Maternal Health and Family Planning, gelieerd aan de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie. Dit naar aanleiding van het verschenen rapport 's Lands wijs, 's lands eer? vrouwenbesnijdenis en Somalische vrouwen in Nederland / K. Bartels en I. Haaijer.
Plaatscode: TA 4801

's Lands wijs 's lands eer? : vrouwenbesnijdenis en Somalische vrouwen in Nederland / K. Bartels, I. Haaijer. - Rijswijk : Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, 1992. - 141 p. - ISBN 90-346-2793-4
[Samenvatting:](#)
Verslag van een omstreden onderzoek naar vrouwenbesnijdenis, met name in Somalië, en naar de opvattingen van Somalische vrouwen in Nederland over deze ingreep en hun ervaringen met Nederlandse hulpverleners. Invloed van opvattingen en ervaringen op het hulpzoekgedrag en het gebruik van medische voorzieningen (gynaecologie, urologie). De onderzoeksters bevelen aan dat de overheid in juridische zin (strafbaarstelling) onderscheid maakt tussen niet en wel mutilerende vormen van vrouwenbesnijdenis.
Plaatscode: 5C8

Vrouwenbesnijdenis verbieden is te eenvoudige oplossing / Anke van der Kwaak. - In: Volkskrant; (23 apr. 1992), p. 2 p.
[Samenvatting:](#)
Artikel over vrouwenbesnijdenis in dit geval infibulatie bij Somalische meisjes. De auteur stelt dat de Nederlandse wetgeving voorbij gaat aan

het feit dat een Somalisch meisje dat niet wordt besneden kans loopt om verstoten te worden door haar eigen groep.
Plaatscode: TA 1155

Welk land?? Welke eer?? over meisjesbesnijdenis / M. I.Th. van der Leeuw. - Den Haag : Politiek Emancipatie Activerings Centrum D66, 1992. - 20 p.

[Samenvatting:](#)

Commentaar van het Politiek Emancipatie Activerings Centrum D66 op het omstreden rapport 's Lands Wijs 's Lands eer' inzake vrouwenbesnijdenis.
Plaatscode: BR 562

Why are Somali women circumcised? / Z.S. Naleie, A. van der Kwaak. - [s.l.] : [s.n.], 1992. - 8 p.

[Samenvatting:](#)

Een bijdrage aan de themadag Vrouwenbesnijdenis, wereldwijd en in Nederland op 2 oktober 1992, Academisch Ziekenhuis Leiden. Eerst wordt uitgelegd wat onder vrouwenbesnijdenis wordt verstaan. Daarna wordt Zahra Said Naleie geïnterviewd door Anneke van der Kwaak. Zij vertelt over haar eigen besnijdenis en hoe de Somalische gemeenschap er over denkt.
Plaatscode: BR 601

Wij Afrikaanse vrouwen vechten voor verandering: misplaatste tolerantie tegenover vrouwenbesnijdenis / R. Citroen. - In: Mensenrechten; nr 11 (nov. 1992), p. 12

[Samenvatting:](#)

Staatssecretaris Simons van WVC moet beslissen over het al dan niet toestaan van een beperkte vorm van vrouwenbesnijdenis in Nederland. Waarom is vrouwenbesnijdenis onaanvaardbaar? Een overzicht van de argumenten.
Plaatscode: TA 4803

1991

Besnijdenis bij Somalische vrouwen: de stilte doorbroken? / A. van der Kwaak, I. Haaijer, K. Bartels. - In: Medische Antropologie; volume 3 nr 2 (1991), p. 210-236

[Samenvatting:](#)

Door de komst van vele Somalische vluchtelingenvrouwen naar Nederland is men geconfronteerd geraakt met vrouwenbesnijdenis. In dit artikel wordt ingegaan op infibulatie, de meest ingrijpende vorm van besnijdenis. Achtereenvolgens wordt besproken: de politieke achtergrond van Somalische vluchtelingen, infibulatie en de lichamelijke, sociale en psychische gevolgen, het waarom van infibulatie, Somalische vrouwen in Nederland (medische opvang door CGV, asielpcedure, leven in een AZC en veiligheid, klachten), casusbeschrijving, beeldvorming bij Somalische vrouwen, en in de media, bij hulpverleners, aanbevelingen.
Plaatscode: TA 2218

Op het mes gezet : een Frans conflict over rituele besnijdenis / B. Ungeheuer. - In: NRC-Handelsblad (16 nov. 1991), p. 5

[Samenvatting:](#)

Ingegaan wordt op de strijd tegen vrouwenbesnijdenis door een aantal Franse artsen en advocaten. Aandacht voor de sociale gevolgen en voordelen van het besneden zijn. Aan de hand van een aantal

praktijkvoorbeelden wordt een en ander toegelicht; evenals een asielverzoek (in Frankrijk) gebaseerd op zware bedreiging van lichamelijke integriteit.

Plaatscode: TA 903

Report on the Regional Conference on Traditional Practices Affecting the Health of Women and Children in Africa, 19-24 November 1990, Addis Abeba, Ethiopia / Inter African Committee. - Genève : Inter African Committee, 1991. - 273 p.

Samenvatting:

Verslag van een conferentie waaraan door een groot aantal Afrikaanse landen en o.a. Unicef, WHO en enkele Europese landen werd deelgenomen. Bijdragen over traditionele praktijken, bijgeloof en taboes, die schadelijk zijn voor de gezondheid van vrouwen en kinderen in Afrika. Zowel de algemene gegevens als feiten per regio worden gegeven, alsmede nationale en internationale actieprogramma's ter verbetering van situaties. Belangrijkste onderwerpen: clitoridectomie en circumcisie (vrouwenbesnijdenis), kinderhuwelijk en vroege zwangerschap, geboorteplanning, kindersterfte, voeding, gezondheidszorg en GVO, universele rechten van vrouwen en kinderen. Mogelijk verband tussen traditionele praktijken en beste mmingen met HIV/AIDS.

Plaatscode: 4D29

Verpleegkundigen en de specifieke gezondheidsproblematiek van vluchtelingen / A.M. Driel. - S.l. : s.n., 1991. - 25 p. : grafieken

Samenvatting:

Deze scriptie tracht een beeld te schetsen van de sociale situatie en lichamelijke en psychische conditie van vluchtelingen in Nederland, zodat er meer kennis en inzicht ontstaat bij verpleegkundigen betreffende deze problematiek. Aan de orde komt o.a. : juridische status, eerste medische opvang door CGV, vluchteling en geweld, relatie hulpverlener en vluchteling, de verpleegkundige en andere hulpverleners, vluchtelingenvrouwen, seksueel geweld, vrouwenbesnijdenis.

Plaatscode: 4D24

1989

Female circumcision: it is a time-worn African custom with potentially serious complicatons. Herewith the implications for Canadian nurses / Y. Brown, B. Calder, D. Rae. - In: The Canadian Nurse; (Apr. 1989), p. 19-22

Samenvatting:

Ingegaan wordt op vrouwenbesnijdenis bij Somalische vrouwen. Aandacht voor complicaties en klachten en de behandeling daarvan. Besproken wordt transculturele verpleegkunde van deze vrouwen in Canada.

Plaatscode: TA 601

Report on the first national conference on female genital mutilation : unsettled issues for health and social workers in the U.K., February 1st, 1989. - Londen : Foundation for Women's Health Research, 1989. - 23 p.

Samenvatting:

Doel van de conferentie was een forum te vormen met werkers uit de gezondheidszorg en het maatschappelijk werk om gedachten te formuleren over de sociale, ethische en juridische aspecten van

vrouwenbesnijdenis in Groot-Brittannië. Opgenomen zijn de aanbevelingen, praktische suggesties en vormen van vrouwenbesnijdenis. aandacht voor: is vrouwenbesnijdenis een vorm van kindermisbruik, culturele aspecten van vrouwenbesnijdenis, rol van de maatschappelijk werker inzake vrouwenbesnijdenis.
Plaatscode: 4E38

1988

A legal framework to eradicate female circumcision / T.B.E. Ogiamien. - In: Medical Science Law; volume 28 nr 2 (1988), p. 115-119

Samenvatting:

In dit artikel wordt ingegaan op de factoren waarmee rekening gehouden moet worden bij het samenstellen van wettelijke campagnes die vrouwenbesnijdenis moeten verbieden. Hierbij komen pogingen die in het verleden zijn ondernomen om dit te stoppen aan de orde.
Plaatscode: TA 617

1987

Vrouwen in de wereld: een internationale atlas / J. Seager, A. Olson, M. Kidron. - Amsterdam : An Dekker, 1987. - 128 p. : krtn., tab. - Lit. opg: p. 121-126. - ISBN 90-5071-005-0

Samenvatting:

Atlas geeft verhoudingen tussen mannen en vrouwen en vrouwen onderling weer in internationaal verband. Middels kaarten en grafieken worden onderwerpen behandeld zoals: huwelijk (w.o. clitoridectomie), moederschap en gezondheid.
Plaatscode: 3A20

1985

Conséquences obstétricales de l'excision féminine: etude chez 71 femmes africaines excisées / J.C. Berardi, J.F. Teillet, J. Godard. - In: Journal de Gynecologie, Obstetrique Biologie de la Reproduction; nr 14 (1985), p. 743-746

Samenvatting:

Bestudeerd werden de bevallingen van 71 besneden Afrikaanse migrantenvrouwen in Frankrijk en van een controlegroep bestaande uit 781 vrouwen die niet besneden zijn. De bevindingen van deze studie worden gegeven.
Plaatscode: TA 565

Female circumcision, excision and infibulation: the facts and proposals for change (MRG-report, no. 47) / S. McLean, S.E. Graham, M. Assaad ; Minority Rights Group, U.K. - 2e druk. - Londen : Minority Rights Group, 1985. - 21 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 0-964690-29-4

Samenvatting:

Naast een beschrijving van circumcisie, infibulatie, clitoridectomie wordt ingegaan op bestaande programma's ter voorkoming van en voorstellen voor verandering in diverse Afrikaanse landen. In deel I: feiten over vrouwenbesnijdenissen, lichamelijke en geestelijke gevolgen, seksuele problemen, geschiedenis/wet/betrokken landen, motieven en functies van dit gebruik, houding van artsen en verpleegkundigen, discussie en actie op nationaal en internationaal niveau, conferenties over dit onderwerp. In deel II: besprekingen van programma's. Conclusies en aanbevelingen.
Plaatscode: 2E18

Female circumcision: what kind of maternity care do circumcised women need? and can United States caregivers provide it? / E. Shaw. - In: American Journal of Nursing; volume 85 nr 6 (June 1985), p. 684-687

Samenvatting:

Ingegaan wordt op vrouwenbesnijdenis in haar verschillende vormen: clitoridectomie, circumcisie en infibulatie. Auteur heeft in totaal 11 vrouwen geïnterviewd afkomstig uit Somalië, Soedan en Egypte en geïnformeerd naar hun ervaringen: de besnijdenis zelf, zwangerschap en geboorte, rol van de hulpverleners. Ingegaan wordt op redenen voor besnijdenis: economisch, seksueel, effecten op geboorten, religieuze en culturele aspecten, cosmetisch of curatief.

Plaatscode: TA 629

1982

The Hosken report: genital and sexual mutilation of females / F.P. Hosken. - 3e druk. - Lexington MA : Women's International Network (WIN) News, 1982. - III, 327 p. - ISBN 0-942096-05-3

Samenvatting:

Uitgebreid rapport over vrouwenbesnijdenis in Afrika, Midden-Oosten, Azië. Aandacht voor gevolgen voor gezondheid, diverse soorten besnijdenissen, persoonlijke verhalen van vrouwen die besneden zijn en ervaringen van gezondheidswerkers.

Plaatscode: 2E26